



—* स्व. छगनलाल मोतीराम शाह कृत *

ॐ पांचमा घोरणु भारे ॐ

“मुष्णगणित, सिद्धि”
O. T.

लागू है.



१८६७ ना रप भा अकट मुष्ण

करायुं छे



संवत् १८६६

आश्विन ११ भा.

ने १८३०.



किंमत ०-४-०

प्राणेश गुरु.



ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૅપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૩૭૦ ચર્ગાંક

પુસ્તકનું નામ મુખગાનિલ શિ.૧૬-૬

વિષય મ ૧૪૫ : ૮ ૪૪ : ૩૩૧

દેશી રાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુક્સ, ઇનામ અને લાયબ્રેરી માટે
મંજૂર થયેલો અને કેળવણી આવાના અધિકારી સાહેબો
તેમજ વિદ્વાન સદગૃહસ્થોના ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ ખરેખરો

—: પાંચમા ધોરણને :—

મુખ્યગણિત શિક્ષક ભાગ ૬.

૮ના ગુણોત્તરની સંપૂર્ણ નોંધ સાથે, તમામ ગુણોત્તરના
લેખાં ફક્ત ત્રણજ રીતથી ગણી શકાય એવી
નવીન સરળ યુક્તિવાળો.

રચનાર:—(સ્વ.) છગનલાલ મોતીલાલ શાહ.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” વગેરેના કર્તા.

રચનારનું ઠેકાણું:—શાહપોર-સુરત.

૧૮૬૭ ના ૨૫ મા એક્ટ મુજબ રજીસ્ટર ક્યાવ્યું છે

પ્રસિદ્ધ કર્તા—ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કેવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

છાપનાર:—ગોવિન્દજી હાદ્યામાઈ નાયક.

છાપવાનું ઠેકાણું:—શ્રી “અનાવિલ બન્ધુ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,
બરાનપુરી ભાગળ, ભાજવાળી પોળ-સુરત.

આવૃત્તિ ૧૧ મી.

સંવત ૧૯૮૬] કિંમત ૦-૪-૦ પોસ્ટેજ ભુદ્ધ. [સને ૧૯૩૦.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
હિંદુસ્તાનની હિંદુસ્તાનની ભૂગોળની :—

ગુજરાતી કૌપીરાઈ-સંક્ષેપ પ્રશ્નોત્તરમાળામાં શું શું જોશે ?

દેશની વ્યાખ્યા, હિંદુસ્તાનની પાછલી હકીકત તથા નામ પાડવાનું કારણ, સીમા, વિસ્તાર, કુદરતી ભૂગો, હિંદમા કેટલી તરેહનાં રાજ્યો છે તે, તથા તેનું ક્ષેત્રફળ, ખ્રિદિશ હિંદના રાજકીય ભાગ, દેશી સ્વતંત્ર રાજ્યો, પરદેશી સ્વતંત્ર રાજ્યો, દેશી ખંડીયા રાજ્યો, પર્વતો, જવા આવવાના માર્ગ, (ઘાટ), પર્વતનાં શિખરો, હવા ખાવાના સ્થાનો, મેદાનો, ઉચ્ચ પ્રદેશ, ખીણો, રણ, નદીઓ, નદીઓ વિષે વિશેષ હકીકત, નદીની શાખાઓ, પવિત્ર નદીઓ, દ્વાઆખ, નદીઓના મૂળ, ઉત્તરમાંથી, દક્ષિણમાંથી, પૂર્વમાંથી અને પશ્ચિમમાંથી, નીકળતી નદીઓ, જળદ્વેપ પ્રદેશ, કિનારા, ખંદરો, ભૂશિરો, સમુદ્ર, અખાત, ઉપસાગર, સામુદ્રધુનીઓ, ખેટો, દ્વીપકલ્પ, સરોવર, જાત્રાનાં કેકાણા, જૈન, પારસી, મુસલમાન ને શીખનાં જાત્રાનાં સ્થળ, ચારે દિશામાં આવેલાં જાત્રાનાં સ્થળ, રણક્ષેત્રો, છાવણીઓ, આબોહવા, હવા ને તેની લોક પર તથા પાક પર અસર, તાપ, ટાઢ, વરસાદ, મુખ્ય પેદાશ, ખેતીની પેદાશ, વનસ્પતિ પેદાશ, ખનીજ પેદાશ, પ્રાણી પેદાશ, પ્રાણીઓ, મુખ્ય ધંધા, મુખ્ય ઉદ્યોગ, ભાષા, ધર્મ, હુન્નર, રાજ્ય વ્યવસ્થા, ગવર્નરોની દેખરેખ નીચેનાં દેશી રાજ્યો, રજપુત, મરેઠી, મુસલમાની, શીખ ને જાટ રાજ્યો, ઉપજ, ખરચ, લશ્કર, યુનિવર્સિટી, સૂતળ, મોટી સડકો. વાઈસરોયની દેખરેખ નીચેનાં રાજ્યો, દરેક રાજકીય ભાગમાં આવેલા પ્રખ્યાત સ્થળો પ્રખ્યાતિ કાથે, વિવિધ રસિક પ્રશ્નો, પરીક્ષક પ્રશ્નો.

કિંમત ચાર આના.

પ્રકરણ ૧.

મનોચલ ૧.

નીચેની અંખ્યાના ગુણોત્તર કાઢો.

રૂપીઓ : એ આની	રૂપીઓ : ૩ પાઇ	આનો : ૨ ઉપઆનો
રૂપીઓ : ૧૨૥ દોકડા	રૂપીઓ : ૨૫ બદામ	આનો : ૧૨૥ બદામ
રૂપીઓ : ૧૦ સુ.૦ પૈસા	રૂપીઓ : ૪ ઉપઆનો	આનો : ૧૦ બદામ
રૂપીઓ : ૧૦ દોકડા	રૂપીઓ : ૨ પાઇ	આનો : ૦૧૧ સુ.૦ પૈસા
રૂપીઓ : ૮ સુ.૦ પૈસા	રૂપીઓ : ૧ દોકડો	આનો : ૧ પાઇ
રૂપીઓ : ૧૬ પાઇ	રૂપીઓ : $\frac{૫}{૮}$ દોકડા	આનો : ૧ ઉપઆનો
રૂપીઓ : ૧ આનો	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ સુ.૦ પૈસા	આનો : ૬૧ બદામ
રૂપીઓ : ૬૧ દોકડા	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ આના	આનો : ૫ બદામ
રૂપીઓ : ૫ સુ.૦ પૈસા	રૂપીઓ : $\frac{૫}{૮}$ દોકડા	આનો : ૦૧ સુ.૦ પૈસા
રૂપીઓ : : ૫ દોકડા	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ સુ.૦ પૈસા	આનો : ૦૧૧ પાઇ
રૂપીઓ : ૪ સુ.૦ પૈસા	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ આના	આનો : $\frac{૩}{૪}$ ઉપઆનો
રૂપીઓ : ૮ પાઇ	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ પાઇ	આનો : $\frac{૩}{૪}$ બદામ
રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ આના	રૂપીઓ : ૧ ઉપઆનો	આનો : ૦૧૧ ઉપઆનો
રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ સુ.૦ પૈસા	રૂપીઓ : ૦૧૧૧ પાઇ	આનો : ૨૧૧ બદામ
રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ દોકડા	રૂપીઓ : ૫ બદામ	આનો : ૦૧ પાઇ
રૂપીઓ : ૬ પાઇ	રૂપીઓ : ૦૧ સુ.૦ પૈસા	આનો : ૦૧ ઉપઆનો
રૂપીઓ : ૨૧૧ દોકડા	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ આના	આનો : ૨૫ વીસરાસી
રૂપીઓ : ૨ સુ.૦ પૈસા	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ સુ.૦ પૈસા	આનો : $\frac{૩}{૪}$ પાઇ
રૂપીઓ : ૪ પાઇ	રૂપીઓ : $\frac{૩}{૪}$ દોકડા	આનો : ૧ બદામ
રૂપીઓ : ૧ પૈસા	આનો : ૧ અધિસો	આનો : $\frac{૫}{૮}$ બદામ

૪] ત્રીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” અઢી આનો

આનો : ૪૫ ઉપઆનો	પૌડ : ૦૧૧ પેની	શેર : ૪ રૂ. બાર
આનો : ૪૫ બદામ	પૌડ : ૬ ક્ષધિંગ	મણુ : ૫ શેર
આનો : ૪૫ ઉપઆનો	શિલિંગ : ૧૧ પેન્સ	મણુ : ૨૧ શેર
આનો : ૧ ઉ૦ ઉ૦ આ	શિલિંગ : ૬ પેન્સ	મણુ : ૧૧ શેર
આનો : વીસવાસી	શિલિંગ : ૧ પેની	મણુ : શેર ૦૧૮
આનો : ૪૫ ઉપઆનો	શિલિંગ : ૦૧૧ પેની	મણુ : શેર ૦૧
આનો : ૪૫ બદામ	શિલિંગ : ૩ પેની	મણુ : ૦૧ શેર
પૌડ : ૨૧ શિલિંગ	શિલિંગ : ૨ ક્ષધિંગ	એકર : ૨૧ ગુંડા
પૌડ : ૨ શિલિંગ	શિલિંગ : ૩ પેની	એકર : ૧૧ ગુંડા
પૌડ : ૧ શિ ૮ પેન્સ	શિલિંગ : ૧૧ ક્ષધિંગ	એકર : ૧૦ આના
પૌડ : ૧૧ શિલિંગ	શિલિંગ : ૪૦ પેની	એકર : ૨૧ આના
પૌડ : ૧ શિલિંગ	શિલિંગ : ૧ ક્ષધિંગ	એકર : ૪ ગુંડા
પૌડ : ૧૦ પેન્સ	શિલિંગ : ૦૧૧ ક્ષધિંગ	એકર : ૨ આના
પૌડ : ૮ પેન્સ	શિલિંગ : ૦૧ ક્ષધિંગ	માછલ : ક્ષલિંગ
પૌડ : ૭૧ પેન્સ	શિલિંગ : ૩૫ પેની	માછલ : ૦૧ ક્ષલિંગ
પૌડ : ૬ પેન્સ	શિલિંગ : ૪૦ પેની	માછલ : ૦૧ ક્ષલિંગ
પૌડ : ૫ પેન્સ	શિલિંગ : ૩૦ પેની	માછલ : ૫ પોલ
પૌડ : ૩૧૧ પેન્સ	શિલિંગ : ૪૩ ક્ષધિંગ	માછલ : ૧૧ પોલ
પૌડ : ૨૧ પેન્સ	શિલિંગ : ૮૦ પેની	માછલ : પોલ
પૌડ : ૧૨ પેન્સ	શિલિંગ : ૩ પેની	ક્ષલિંગ : ૫ પોલ
પૌડ : ૨ પેન્સ	શેર : નવટાંક	ક્ષલિંગ : ૨૧ પોલ
પૌડ : ૧ પેની	શેર : અધોળ	ક્ષલિંગ : ૧૧ પોલ
પૌડ : ૩૧૧ ક્ષધિંગ	શેર : ૧૧ રૂ. બાર	રૂડ : ૫ પોલ

ચોથા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના. [૫

૩૩ : ૨૧ પોલ	પૌડ : ૩૧૧ પેનીવેટ	ગદિઆણો : ૦૧ વાલ
૩૩ : ૧૧ પોલ	પૌડ : ૨૧૧ પેનીવેટ	ગદિઆણો : ૦૧૧ રતી
માણી : ૧૧ મણુ	પૌડ : ૨ પેનીવેટ	એવોડુ પોષઝ વજનનું
માણી : ૦૧૧ મણુ	પૌડ : ૧ પેનીવેટ	પૌડ : ૨ ઝૌસ
માણી : ૧૫ શેર	પૌડ : ૧૮ ઝેન	પૌડ : ઝૌસ
માણી : ૧૭૧ શેર	તોલો : ૦૧૧ માસો	પૌડ : ૦૧ ઝૌસ
માણી : શેર ૧૧૧૪	તોલો : ૦૧ માસો	પૌડ : ૦૧ ઝૌસ
માણી : ૪ શેર	તોલો : વાલ	પૌડ : ૧ દ્રામ
માણી : ૨ શેર	તોલો : ૧૧૧ રતી	ફરો : ૨ પાયલી
માણી : ૧૧૧ શેર	વર્ષ : ૧૧૧ માસ	ફરો : પાયલી
ઝૌસ : ૧૧૧ ડઝન	વર્ષ : ૦૧૧ માસ	ફરો : ૦૧ પાયલી
ઝૌસ : ૦૧૧ ડઝન	વર્ષ : ૩૬ દિવસ	ફરો : ૦૧ પાયલી
ડઝન : ૧૧૧ નંગ	વર્ષ : ૧૧૧ દિવસ	ફરો : ૦૧ શેર
ડઝન : ૦૧૧ નંગ	પ્રુટ : ૧૧૧ ઇંચ	ખાંડી : ૨૧૧ મણુ
એપોથીકરી તોલ	પ્રુટ : ૦૧૧ ઇંચ	ખાંડી : ૧૧ મણુ
પૌડ : ૧૧૧ ઝૌસ	કળશી : ૨ મણુ	ખાંડી : ૧૫ શેર
પૌડ : ૦૧૧ ઝૌસ	કળશી : મણુ	ખાંડી : ૧૨૧ શેર
પૌડ : ૩ દ્રામ	કળશી : ૦૧ મણુ	ખાંડી : શેર ૩)
પૌડ : ૧૧૧ દ્રામ	કળશી : ૨૧૧ શેર	ખાંડી : ૨ મણુ
ટ્રોય વજનનું તોલ	કળશી : ૨ શેર	ખાંડી : ૨૧૧ શેર
પૌડ : ૧૧૧ ઝૌસ	કળશી : ૧૧૧ મણુ ૪ શેર	ખાંડી : ૨ શેર
પૌડ : ૦૧૧ ઝૌસ	ગદિઆણો : ૨ વાલ	ખાંડી : ૧૧૧ શેર
પૌડ : ૧૭૧ પેનીવેટ	ગદિઆણો : વાલ	લાર : ૧૧ ધડી

૬] પાંચમા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

ભાર : ૧૧૧ મણુ	રીમ : ૨ તાવ	સેકંડો : ૬૧ નંગ
ભાર : ૦૧૧ મણુ	રીમ : ૧૧૧ તાવ	સેકંડો : ૧૦ નંગ
ભાર : ૧૫ શેર	ગજ : ૩ તસુ	હજાર : ૧૨૫ નંગ
ભાર : ૩૧૧ શેર	ગજ : ૧૧૧ તસુ	હજાર : ૬૨૧૧ નંગ
ભાર : ૨ ધડી	ગજ : ૦૧૧૧ તસુ	હજાર : ૩૧૧ નંગ
ભાર : ૪ શેર	ગજ : ૦૧૧૧ આંગળી	હજાર : સેકંડો
ભાર : ૩ શેર	વીંધુ : ૨૧૧ વસા	ગાંસડી : ૧૧ રીમ
ટાંક : ૩ રતી	વીંધુ : ૧૧ વસા	ગાંસડી : ૧૨૧૧ ધા
ટાંક : ૧૧૧ રતી	વીંધુ : ૧૨૧૧ કાડી	ગાંસડી : ૬૧ ધા
ટાંક : ૦૧૧૧ રતી	વીંધુ : ૬૧ કાડી	ગાંસડી : ૧ રીમ
ટાંક : ૬ આના	વીંધુ : ૨ વસા	એડીઉં : ૪ મણુ
ટાંક : ૧૧૧ આનો	વસા : ૨૧૧ વસા	એડીઉં : ૨ મણુ
કાડી : ૨૧૧ નંગ	વસા : ૧૧ કાડી	એડીઉં : મણુ
કાડી : ૧૧ નંગ	ગાલ્લી : ૩૧૧૧ મણુ	એડીઉં : ૦૧૧ મણુ
ધા : ૩ તાવ	ગાલ્લી : ૧૭૫ શેર	એડીઉં : ૫ શેર
ધા : ૧૧૧ તાવ	ગાલ્લી : ૩૭૧૧ શેર	એડીઉં : ૧૨૮ શેર
ધા : ૦૧૧૧ તાવ	ગાલ્લી : ૧૮૧૧૧ શેર	એડીઉં : ૪ શેર
રીમ : ૨૧૧ ધા	ગાલ્લી : ૩ મણુ	તોલો : ૪ વાલ
રીમ : ૧૧ ધા	ગાલ્લી : ૫ શેર	તોલો : ૨ વાલ
રીમ : ૧૫ તાવ	મહીનો : ૩૧૧૧ દિવસ	તોલો : ૧ વાલ
રીમ : ૭૧૧ તાવ	મહીનો : ૩ દિવસ	તોલો : ૦૧૧ વાલ
રીમ : ૨ ધા	સેકંડો : ૧૨૧૧ નંગ	

બીજી ચોપડીના “હિકેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૭

મનોચત્તન ૨.

- | | |
|---|---|
| <p>૧) શેરના રા. ભાર કેટલા ?</p> <p>૨) શેર : રા. ભાર</p> <p>૩) મણુના રા. ભાર કેટલા ?</p> <p>૪) મણુના નવટાંક કેટલા ?</p> <p>૫) મણુ : રા. ભાર</p> <p>૬) મણુ : નવટાંક</p> <p>૭) મણુના શેર કેટલા ?</p> <p>૮) ખાંડીના શેર કેટલા ?</p> <p>૯) ભારના શેર કેટલા ?</p> <p>૧૦) કળશીના શેર કેટલા ?</p> <p>૧૧) ગાલ્લીના શેર કેટલા ?</p> <p>૧૨) બેડીઆના શેર કેટલા ?</p> <p>૧૩) ગદિઆણાની રતી કેટલી ?</p> <p>૧૪) માસાની રતી કેટલી ?</p> <p>૧૫) માણી : શેર</p> <p>૧૬) કળશી : શેર</p> <p>૧૭) ખાંડી : શેર</p> <p>૧૮) ભાર : શેર</p> <p>૧૯) ગાલ્લી : શેર</p> <p>૨૦) બેડીકું : શેર</p> <p>૨૧) વર્ષના દિવસ કેટલા ?</p> <p>૨૨) વર્ષ : દિવસ</p> | <p>૨૩) શેર : ખાંડી</p> <p>૨૪) કેટલા શેરની માણી ?</p> <p>૨૫) કેટલી રતીનો તોલો ?</p> <p>૨૬) કેટલા રતીનો માસો ?</p> <p>૨૭) કેટલી રતીનો ગદિઆણા ?</p> <p>૨૮) શેરના નવટાંક કેટલા ?</p> <p>૨૯) શેરના અધોળ કેટલા ?</p> <p>૩૦) મણુની પાંચશેરી કેટલી ?</p> <p>૩૧) મણુની અઢીશેરી કેટલી ?</p> <p>૩૨) મણુની સવાશેરી કેટલી ?</p> <p>૩૩) મણુના અધોળ કેટલા ?</p> <p>૩૪) ૩૬ દિવસ : ૧ વર્ષ</p> <p>૩૫) ૫ ગુંઠા : એકર</p> <p>૩૬) ૫ પોળ : માઇલ</p> <p>૩૭) ૦૧ મણુ : બેડીકું</p> <p>૩૮) ૧૧ રતી : તોલો</p> <p>૩૯) ૬૪ શેર : કળશી</p> <p>૪૦) કળશીની બશેરી કેટલી ?</p> <p>૪૧) ૭૫ શેર : ગાલ્લી</p> <p>૪૨) ૨ વસા : વીંધુ</p> <p>૪૩) ગાલ્લીમાં ૫ શેર કેટલીવાર ?</p> <p>૪૪) ગાલ્લી : ૫ શેર</p> |
|---|---|

૮] ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્શન શિક્ષક” ત્રણ આના.

૪૫) ૨ ધા : રીમ	૫૩) વર્ષ : ૧૧ દિવસ
૪૬) રીમ : ૨ ધા	૫૪) ૧૧ ખાંડી : ૭૧ શેર
૪૭) બેડીઆની ૫ શેરી કેટલી ?	૫૫) ૧૧ ભાર : ૧૧ મણ
૪૮) ભાર : મણ	૫૬) ૧ ગજ : ૦૧ તસુ
૪૯) કળશી : બેડીઉં	૫૭) ૩ અધોળ : ૧૧ મણ
૫૦) ગાલ્લી : ખાંડી	૫૮) ૨૧ નવટાંક : ૨૧ મણ
૫૧) કાઉન : પૌંડ	૫૯) ૨૧ ગાલ્લી : ૧૧૧ શેર
૫૨) પૌંડના કાઉન કેટલા ?	૬૦) ૧૧ પૌંડ : ૧૧ શિલિંગ

૬૧) કેટલા ક્ષધિંગ હોય તે શિલિંગ થાય ?

૬૨) નીચેના રૂપીઆની કિંમત કહો.

રૂ. ૧, રૂ. ૨, રૂ. ૩, રૂ. ૪, રૂ. ૫, રૂ. ૬, રૂ. ૭, રૂ. ૮, રૂ. ૯, રૂ. ૧૦, રૂ. ૧૧, રૂ. ૧૨, રૂ. ૧૩, રૂ. ૧૪, રૂ. ૧૫, રૂ. ૧૬, રૂ. ૧૭, રૂ. ૧૮, રૂ. ૧૯, રૂ. ૨૦, રૂ. ૨૧, રૂ. ૨૨, રૂ. ૨૩, રૂ. ૨૪, રૂ. ૨૫, રૂ. ૨૬, રૂ. ૨૭, રૂ. ૨૮, રૂ. ૨૯, રૂ. ૩૦, રૂ. ૩૧, રૂ. ૩૨, રૂ. ૩૩, રૂ. ૩૪, રૂ. ૩૫, રૂ. ૩૬, રૂ. ૩૭, રૂ. ૩૮, રૂ. ૩૯, રૂ. ૪૦, રૂ. ૪૧, રૂ. ૪૨, રૂ. ૪૩, રૂ. ૪૪, રૂ. ૪૫, રૂ. ૪૬, રૂ. ૪૭, રૂ. ૪૮, રૂ. ૪૯, રૂ. ૫૦, રૂ. ૫૧, રૂ. ૫૨, રૂ. ૫૩, રૂ. ૫૪, રૂ. ૫૫, રૂ. ૫૬, રૂ. ૫૭, રૂ. ૫૮, રૂ. ૫૯, રૂ. ૬૦, રૂ. ૬૧, રૂ. ૬૨, રૂ. ૬૩, રૂ. ૬૪, રૂ. ૬૫, રૂ. ૬૬, રૂ. ૬૭, રૂ. ૬૮, રૂ. ૬૯, રૂ. ૭૦, રૂ. ૭૧, રૂ. ૭૨, રૂ. ૭૩, રૂ. ૭૪, રૂ. ૭૫, રૂ. ૭૬, રૂ. ૭૭, રૂ. ૭૮, રૂ. ૭૯, રૂ. ૮૦, રૂ. ૮૧, રૂ. ૮૨, રૂ. ૮૩, રૂ. ૮૪, રૂ. ૮૫, રૂ. ૮૬, રૂ. ૮૭, રૂ. ૮૮, રૂ. ૮૯, રૂ. ૯૦, રૂ. ૯૧, રૂ. ૯૨, રૂ. ૯૩, રૂ. ૯૪, રૂ. ૯૫, રૂ. ૯૬, રૂ. ૯૭, રૂ. ૯૮, રૂ. ૯૯, રૂ. ૧૦૦.

૬૩) રૂ. ૧, રૂ. ૨, રૂ. ૩, રૂ. ૪, રૂ. ૫, રૂ. ૬, રૂ. ૭, રૂ. ૮, રૂ. ૯, રૂ. ૧૦, રૂ. ૧૧, રૂ. ૧૨, રૂ. ૧૩, રૂ. ૧૪, રૂ. ૧૫, રૂ. ૧૬, રૂ. ૧૭, રૂ. ૧૮, રૂ. ૧૯, રૂ. ૨૦, રૂ. ૨૧, રૂ. ૨૨, રૂ. ૨૩, રૂ. ૨૪, રૂ. ૨૫, રૂ. ૨૬, રૂ. ૨૭, રૂ. ૨૮, રૂ. ૨૯, રૂ. ૩૦, રૂ. ૩૧, રૂ. ૩૨, રૂ. ૩૩, રૂ. ૩૪, રૂ. ૩૫, રૂ. ૩૬, રૂ. ૩૭, રૂ. ૩૮, રૂ. ૩૯, રૂ. ૪૦, રૂ. ૪૧, રૂ. ૪૨, રૂ. ૪૩, રૂ. ૪૪, રૂ. ૪૫, રૂ. ૪૬, રૂ. ૪૭, રૂ. ૪૮, રૂ. ૪૯, રૂ. ૫૦, રૂ. ૫૧, રૂ. ૫૨, રૂ. ૫૩, રૂ. ૫૪, રૂ. ૫૫, રૂ. ૫૬, રૂ. ૫૭, રૂ. ૫૮, રૂ. ૫૯, રૂ. ૬૦, રૂ. ૬૧, રૂ. ૬૨, રૂ. ૬૩, રૂ. ૬૪, રૂ. ૬૫, રૂ. ૬૬, રૂ. ૬૭, રૂ. ૬૮, રૂ. ૬૯, રૂ. ૭૦, રૂ. ૭૧, રૂ. ૭૨, રૂ. ૭૩, રૂ. ૭૪, રૂ. ૭૫, રૂ. ૭૬, રૂ. ૭૭, રૂ. ૭૮, રૂ. ૭૯, રૂ. ૮૦, રૂ. ૮૧, રૂ. ૮૨, રૂ. ૮૩, રૂ. ૮૪, રૂ. ૮૫, રૂ. ૮૬, રૂ. ૮૭, રૂ. ૮૮, રૂ. ૮૯, રૂ. ૯૦, રૂ. ૯૧, રૂ. ૯૨, રૂ. ૯૩, રૂ. ૯૪, રૂ. ૯૫, રૂ. ૯૬, રૂ. ૯૭, રૂ. ૯૮, રૂ. ૯૯, રૂ. ૧૦૦. આનાની કિંમત કહો.

૬૪) ૪૧૧૧ પૌંડમાં ૨૧૧૧ પૌંડ ઉમેરતાં જે જવાબ આવે તેનું ૭ શિલિંગ ૩ પેન્સ સાથે ગુણોત્તર શું ?

૬૫) રૂ. ૩૧૧૧૧ માંથી રૂ. ૦) ૦૧ બાદ કરો અને જે બાકી રહે તેનું રૂ. ૦૧૧૧ ની સાથે ગુણોત્તર શું ?

૬૬) ૭૧૧૧૧ નું ૨૧૧૧૧ સાથે ગુણોત્તર શું ?

૬૭) ૧૧૧ મણ ને કેટલા શેરનું ગુણોત્તર ૮ ?

૬૮) ૨ શેર ને કેટલા નવટાંકનું ગુણોત્તર ૮ ?

૬૯) નવટાંક ને કેટલા શેરનું ગુણોત્તર ૬ ?

પહેલી ચાપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” અઢી આના. [૯

- ૭૦) ગાંસડી ને ફેટલા રીમનું ગુણોત્તર ૧૦ ?
- ૭૧) સેંકડો ને ફેટલા નંગનું ગુણોત્તર ૨૦ ?
- ૭૨) ૩ નવટાંક ને ફેટલા શેરનું ગુણોત્તર $\frac{૧}{૩}$?
- ૭૩) ૧૧ રૂપીઆ ને ફેટલા આનાનું ગુણોત્તર ૮ ?
- ૭૪) ફેટલા આના ને રૂપીઆનું ગુણોત્તર ૧૨ ?
- ૭૫) ૩ રૂપીઆને ફેટલી પાઈનું ગુણોત્તર ૪૮ ?
- ૭૬) ફેટલા તોલા ને ૮ ગદિઆણાનું ગુણોત્તર ૧૬ ?
- ૭૭) ફેટલી કળશી ને ૪ ભારનું ગુણોત્તર ૨ ?
- ૭૮) ૫ રૂપીઆ ને ફેટલી પાઈનું ગુણોત્તર ૧૯૨ ?
- ૭૯) ૭ શિલિંગ ને ફેટલા પેન્સનું ગુણોત્તર ૧૨ ?
- ૮૦) ૭ પેન્સ ને ફેટલા શિલિંગનું ગુણોત્તર $\frac{૧}{૭}$?
- ૮૧) ૩૨ મણ ને ફેટલા શેરનું ગુણોત્તર ૪૦ ?
- ૮૨) બેડીઉં ને ફેટલા શેરનું ગુણોત્તર ૪૦ ?
- ૮૩) ફેટલા મણ ને ૫ નવટાંકનું ગુણોત્તર ૩૨૦ ?
- ૮૪) ૫ શેર ને ફેટલી ખાંડીનું ગુણોત્તર $\frac{૧}{૫}$?
- ૮૫) ફેટલા ગ્રોસ ને ૨૪ ડઝનનું ગુણોત્તર ૨ ?

સૂચના—૮૬ થી ૯૫ સવાલના જવાબ અનેક આવશે.

- ૮૬) ફેટલા રૂપીઆ ને ફેટલા આનાનું ગુણોત્તર ૪ ?
- ૮૭) ફેટલા મણને ફેટલા શેરનું ગુણોત્તર ૪૦ ?
- ૮૮) ફેટલાં બેડીઆં ને ફેટલી કળશીનું ગુણોત્તર ૮ ?
- ૮૯) ફેટલા આના ને ફેટલી પાઈનું ગુણોત્તર ૧૨ ?
- ૯૦) ફેટલા મણ ને ફેટલા શેરનું ગુણોત્તર ૧૬ ?

૧૦] બાળપોથીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” બે આના.

- ૯૧) કેટલા તોલા ને કેટલા વાલનું ગુણોત્તર ૮ ?
૯૨) કેટલી ગાલ્લી ને કેટલા મણનું ગુણોત્તર ૩૦ ?
૯૩) કેટલી ખાંડી ને કેટલા શેરનું ગુણોત્તર ૪૦ ?
૯૪) કેટલા પૌંડ ને કેટલા શિલિંગનું ગુણોત્તર ૨૦ ?
૯૫) કેટલા શિલિંગ ને કેટલા પેન્સનું ગુણોત્તર ૧૨ ?

હિંદુસ્તાનની સા. ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના.

પાંચમી ચોપડીના ડિક્ટેશન શિક્ષક ચાર આના.

પ્રકરણ ૨. કસર.

બલહારમાં પદાર્થોની કિંમતની આપ લે ચલણી નાણાથી કરવામાં આવે છે. નાણામાં હલકામાં હલકું નાણું પાઈ છે. ના પાઈથી ઉપરાંત થાય તો આખી ગણી લેવામાં આવે છે, પણ ના પાઈથી ઓછી થાય તો છોડી દેવામાં આવે છે.

હિસાબ દોઢડા, બદામ, વીસવાસીથી ગણવામાં આવે છે. તેમાં પણ ઉપર મુજબ કસર મૂકવી. જવાબ દોઢડા, બદામ અને વીસવાસીમાં ન માંડતાં તેનું નાણું કરી રૂપિયા, આના, પાઈમાં માંડવો.

પ્રકરણ ૩.

તમામ ગુણોત્તરમાં લાગુ પડતી કુંચીઓ.

૧) ભારે પરિમાણ ઉપરથી હલકા પરિમાણની કિંમત કાઢવાની રીત:—

ચાથીના “ ડિક્ટેશન શિક્ષક ” ચાર આના. [૧૧]

ભારે પરિમાણની કિંમતને, ભારે પરિમાણ અને હલકા પરિમાણના ગુણોત્તરે ભાગવા, ભાગાકાર ભારે પરિમાણ કિંમતની જાતને આવશે. જેમકે દા. ૧) ૩૦ રપા એ તોલો તો વાલનું શું ?

ભારે પરિમાણની કિંમત ૩. રપા ને ભારે પરિમાણ તોલો અને હલકા પરિમાણ ૪ વાલના ગુણોત્તર ૮ એ ભાગ્યા. $૨પા \div ૮$ એટલે $૨પા \times \frac{૧}{૮} = ૫૧$ આના = ૩. ૩) જવાબ આવ્યો. (૨પા રૂપીઆને ૮ થી ગુણુવા અથવા ૨પા ને $\frac{૧}{૮}$ રૂપીઆએ ગુણુવા એ બરોબર છે. હવે $\frac{૧}{૮}$ રૂપીઆ એટલે એ આના, માટે $૨પા \times ૨$ આના = ૫૧ આના = ૩. ૩) દા. ૨) ૩. ૬૩) ગાલ્લી તો ૧૨ શેરનું શું ?

ભારે પરિમાણની કિંમત ૩. ૬૩) ને ભારે પરિમાણ ગાલ્લી અને હલકા પરિમાણ ૧૨ શેરના ગુણોત્તર ૧૦૦ એ ભાગ્યા. $૬૩ \div ૧૦૦ = ૬૩ \times \frac{૧}{૧૦૦} = ૬૩$ દોકડા = ૩. ૦૧ = ૦૧ દોકડો જવાબ. (૬૩ રૂપીઆ $\times \frac{૧}{૧૦૦} = ૬૩ \times \frac{૧}{૧૦૦} = \frac{૬૩}{૧૦૦}$ રૂ. $\frac{૧}{૧૦૦}$ રૂપીઆ = ૧ દોકડો. માટે $૬૩ \times ૧ = ૬૩$ દોકડા = ૩. ૦૧ = ૦૧ દોકડો)

દા. ૩) ૭૧ ખાંડીના ૫૨૧ રૂપીઆ તો ૩૦ શેરનું શું ?

ભારે પરિમાણની કિંમત ૩. ૫૨૧ ને, ભારે પરિમાણ ૭૧ ખાંડી

*ગુણોત્તર એ સાદી સંખ્યા છે. છતાં આ રીતમાં તેને વિશેષ (પરિમાણવાળી) સંખ્યા ગણી લેવામાં આવે છે માટે પહેલી સંખ્યા જે વિશેષ સંખ્યા છે તેને સાદી સંખ્યા ગણી લેવી જોઈએ, કારણ ૨૫૦૮ છે જેમકે ૫ રૂપીઆ $\times ૨ = ૧૦$ રૂપીઆ અથવા ૫×૨ રૂપીઆ ૧૦ રૂપીઆ છે.

૧૨] પાંચમી ચાપડીનો “ ડિક્ટેશન શિક્ષક ” ચાર આના.

અને હલકા પરિમાણ ૩૦ શેરના ગુણોત્તર ૨૦૦ એ લાગ્યા. $૫૨૦ \div ૨૦૦ = ૨.૬$ દોઢડા. કારણ ૩પીઆનો ૨૦૦ મો ભાગ ૦.૬ દોઢડો છે, માટે $૫૨૦ \times ૦.૬ = ૨.૬$ દોઢડો = ૩. ૦૧ દોઢડો જવાબ.

૨) હલકા પરિમાણ ઉપરથી ભારે પરિમાણની કિંમત કાઢવાની રીત:—

હલકા પરિમાણની કિંમતને, હલકા પરિમાણ અને ભારે પરિમાણના ગુણોત્તરે ભાગવા. ભાગાકાર હલકા પરિમાણની કિંમતની જાતને આવશે. જેમકે દા. ૧) ૩. ૦) ના નું ૧૧ શેર તો મળુનું શું ?

હલકા પરિમાણની કિંમત ૨૦ આનાને, હલકા પરિમાણ ૧૧ શેર અને ભારે પરિમાણ મળુના ગુણોત્તર $\frac{૩૬}{૧૧}$ થી લાગ્યા. $૨૦ \text{ આના } \div \frac{૩૬}{૧૧} = ૨૦ \text{ આના } \times \frac{૧૧}{૩૬} = ૫.૫ \text{ આના} = ૩. ૫) \text{ જવાબ. અથવા } ૨૦ \times ૩૨ \text{ આના} = ૬૪૦ \text{ રૂપીઆ} = ૫ \text{ રૂપીઆ.}$

દા. ૨) ૩. ૦) ના નું શેર તો મળુનું શું ?

હલકા પરિમાણની કિંમત ૨૧ આનાને, હલકા પરિમાણ શેર અને ભારે પરિમાણ મળુના ગુણોત્તર $\frac{૪૧}{૪૦}$ થી લાગ્યા. $૨૧ \div \frac{૪૧}{૪૦} = ૨૧ \text{ આના } \times \frac{૪૦}{૪૧} = ૮૦ \text{ આના} = ૩. ૫૦ \text{ જવાબ.}$

દા. ૩) ૭૦ શેરના ૬ આના ૩ ખાંડીનું શું ?

હલકાના પરિમાણની કિંમત ૬ આનાને, હલકા પરિમાણ ૭૦ શેર અને ભારે પરિમાણ ૩ ખાંડીના ગુણોત્તર $\frac{૩૬}{૪૦}$ થી લાગ્યા. તો $૬ \text{ આના } \div \frac{૩૬}{૪૦} = ૬ \text{ આના } \times \frac{૪૦}{૩૬} = ૬૬.૬૬ \text{ આના} = ૩. ૧૨૦ \text{ અથવા } ૬ \times ૧૨૦ \text{ આના} = ૭૨૦ \text{ રૂપીઆ} = ૧૨૦ \text{ રૂપીઆ જવાબ}$

૩) કિંમત ઉપરથી વજન કાઢવાની રીત.

જેટલું વજન આપ્યું હોય અને જેટલી કિંમતનું લેવું હોય

પહેલા ધોરણનો “ મુખ્યગણિત શિક્ષક ” પોણા બે આના [૧૩

તે બેનો ગુણાકાર કરવો, પછી તે ગુણાકારને આપેલી કિંમતે ભાગ વાથી જવાબ આપેલા વજનની જાતનો આવશે.

દા. ૧) રૂ. ૪૫માં ૧૧૧ ગાલ્લી મક મળે તો રૂ. ૩)માં કેટલા આવશે ? $૧૧૧ \times ૩ = ૩૩૩$. $૪૫ \div ૪૫ = ૧$ ગાલ્લી = ૩ મણ જવાબ.

દા. ૨) રૂ. ૭૨નું ૧૧૧ કળશી તો રૂ. ૬)નું કેટલું ? $૧૧૧ \times ૬ = ૬૬૬$. $૬૬ \div ૭૨ = ૧$ કળશી = ૨ મણ જવાબ.

દા. ૩) રૂ. ૦૧૧ના ૨૧ નંગ તો રૂ. ૪)ના કેટલાં ? $૨૧ \times ૪ = ૮૪$. $૮૪ \div ૦૧૧ = ૧૧૨$ નંગ જવાબ.

દા. ૪) રૂ. ૫૨૦માં ૧૧૧ ગાલ્લી મળે તો રૂ. ૧)ના માં કેટલું આવશે ? $૧૧૧ \times ૧) = ૧૧૧$. $૧૧૧ \div ૫૨૦ = ૩$ ગાલ્લી = ૩૭૫ શેર.

મનોયત્ન ૩

- ૧) એક આનાનું નવટાંક તો મળુનું શું ?
- ૨) રૂપીઆનું ૪ શેર તો ભારનું શું ?
- ૩) વાલ સોનાનો રૂ. ૦૧૧ તો ૨૧૧ તોલાનું શું ?
- ૪) રૂ. ૭૧૧ હજાર તો ૧૨૫ નંગનું શું ?
- ૫) હજારના રૂ. ૦)ના તો ૨૧ ગ્રામનું શું ?
- ૬) રૂ. ૦૧ નું ૧૦ શેર તો ગાલ્લીનું શું ?
- ૭) મહિનાના રૂ. ૧૭૧ તો ૧૦ દિવસનું શું ?
- ૮) ૭૧ વાલના રૂ. ૨૧૧ તો ૭૧ તોલાનું શું ?
- ૯) રૂ. ૬૦)નું ૨૧૧ ખાંડી તો રૂ. ૫)નું કેટલું ?
- ૧૦) રૂ. ૦)નું ૦૧ મણ તો રૂ. ૧૫નું કેટલું ?
- ૧૧) મણના રૂ. ૨૧૧ તો રૂ. ૧૧નું કેટલું ?
- ૧૨) રૂ. ૧૮૧૧નું મણ તો રૂ. ૩૧૧નું કેટલું ?

૧૪૦ મુરત જિલ્લાનો “ ભૂગોળ શિક્ષક ” ગણુ આના.

- ૧૩) ૭) વર્ષના રૂ. ૧૦૫) તો ૭ મહિનાનું ?
૧૪) રૂ. ૧૫) નું મણુ તો ૩૩૩ મણુનું શું ?
૧૫) ૩ અઘોળના રૂ. ૦૮૮ તો ૩ શેરનું શું ?
૧૬) ૭ પેનના ૫ પાર્શ તો ૫ આનાની કેટલી ?
૧૭) રૂ. ૨૫૫૦ એ તોલો તો ૪ વાલનું શું ?
૧૮) રૂ. ૧૨૫૦નું ૫ મણુ તો ૪ શેરનું શું ?
૧૯) ૬૪ કેરીનો રૂ. ૧૫૦ તો રૂ. ૧)વાની કેટલી ?



પ્રકરણ ૪.

શેરનાં નવટાંક કેટલા ? અચ્છેરના અઘોળ ? મણુની પાંચશેરી કેટલી ? માસાની રતી ? દિવસના પહોર ? પાયલીની ટીપરી ? ખાંડીના ફરા ? ઝાંસના દ્રામ ? (દવા તોલવાનું) માછલના ફર્લાંગ ? ક્વાર્ટરના ખુશલ ? ખુશલના જેલન કેટલા ? જ. ૮. ત્યારે ઉપલાં પરિમાણોનું ગુણોત્તર શું ? જ. ૮.

૮ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

શેર ને નવટાંક, અચ્છેર ને અઘોળ, મણુ ને પાંચશેરી, માસા ને રતી, દિવસ ને પહોર, પાયલી ને ટીપરી, ખાંડ ને ફરા, ઝાંસ ને દ્રામ (દવા તોલવાનું) માછલ ને ફર્લાંગ, ક્વાર્ટર ને ખુશલ, ખુશલને જેલન,

એ પરિમાણોમાં ભારે કહો, હલકા કહો. હલકા ભારેનો કેટલામો ભાગ છે ? જ. ૮મો ભાગ. ભારે હલકાથી કેટલા ગણા છે ? જ. ૮ ગણા.

બીજા ઘોરણ માટે અંકગણિતનાં મનોયત્ન પાંચ આના [૧૫

જો ભારે પરિમાણના એકમની કિંમત રૂ. ૧ પડે તો હલકા એકમની કિંમત ભારેના કેટલામાં ભાગની પડે? જ. ૮મા ભાગની. રૂપીઆનો આઠમો ભાગ શું? જ. ૨ આના, રૂપીઆથી કેટલા ગણા આના આવ્યા? જ. બમણા. પણ જો ભારે એકમની કિંમત રૂ. ૨ પડે તો હલકા એકમની કિંમત કેટલી પડે? જ. ૪ આના. રૂપીઆથી કેટલા ગણા આના આવ્યા? જ. બમણા. માટે ૮ ના ગુણોત્તરમાં.

૧) ભારે એકમના રૂપીઆથી બમણા આના હલકા એકમની કિંમત પડે.

ભારે પરિમાણના એકમની કિંમત ૧ આનો પડે તો હલકા એકમની કિંમત કેટલી પડે? જ. દોઢ પાઈ. આનાથી કેટલી ગણી પાઈ પડે? જ. દોઢ ગણી. જો ભારે એકમની કિંમત ૨ આના પડે તો હલકા એકમની કિંમત કેટલી પડે? જ. ૩ પાઈ=૧ પૈસા. આનાથી કેટલી ગણી પાઈ આવી? જ. દોઢ ગણી. પૈસા કેટલા ગણા આવ્યા? જ. અડધા. ભારે એકમના આનાથી કેટલા ગણી પાઈ આપવી પડે? જ. દોઢ ગણી. પૈસા કેટલા ગણા આપવા પડે? જ. અડધા. માટે ૮ ના ગુણોત્તરમાં.

૨) ભારે એકમના આનાથી દોઢગણી પાઈ અથવા અડધા પૈસા હલકા એકમની કિંમત પડે.

ભારે પરિમાણના એકમની કિંમત ૧ પાડ પડે તો હલકા એકમની કિંમત કેટલી? જ. પાંડના આઠમા ભાગ જેટલી. પાંડનો આઠમો ભાગ શું? જ. ૨૫ શિલિંગ. પાંડથી કેટલા ગણા શિલિંગ આવ્યા? જ. અઢીગણા. માટે ૮ના ગુણોત્તરમાં.

૧૬] હિંદુસ્તાનની સા. જૂગાળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ચાર આના.

૩) ભારે એકમના પૈંડથી અઢીગણી શિલિંગ હલકા એકમની કિંમત પડે.

ભારે પરિમાણના એકમની કિંમત ૧ શિલિંગ પડે તો હલકા એકમની કિંમત કેટલી પડે ? જ. દોઢ પેન્સ. શિલિંગથી કેટલા ગણા પેન્સ પડે ? જ. દોઢગણા. ભારે એકમના શિલિંગથી કેટલા ગણા પેન્સ આપવા પડે ? જ. દોઢ ગણા. માટે ૮ના ગુણોત્તરમાં

૪) ભારે એકમના શિલિંગથી દોઢ ગણા પેન્સ હલકા એકમની કિંમત પડે.

ભારે પરિમાણના એકમની કિંમત ૧ પેન્સ પડે તો હલકા એકમની કિંમત કેટલી પડે ! જ. ૦૧ ફાર્થિંગ. પેન્સથી કેટલા ગણા ફાર્થિંગ આપવા પડે ? જ. અડધા. માટે ૮ના ગુણોત્તરમાં.

૫) ભારે એકમના પેન્સથી અડધા ફાર્થિંગ હલકા એકમની કિંમત પડે.

આગળ કુચ્છીઓ કાઢવી છે માટે નીચેના હિસાબ પ્રછે.

૩. ૧)નું મણુ તો ૫ શેરનું શું ? જ. ૨ આના.

૩. ૨)નું ૧ મણુ તો ૫ શેરનું શું ? જ. ૪ આના.

૩. ૫)નું ૧૬ મણુ તો એ મણુનું શું ? જ. ૧૦ આના.

૩. ૦)નું શેર તો નવટાંકનું શું જ. દોઢ પાદ

૩. ૦)નું ૧૧ શેર તો ૧૧ નવટાંકનું શું જ. ૧૧ પૈસો

૧ પૈસાનું એક શેર તો ૧ નવટાંકનું શું ? જ. ૦૧ ઉપઆનો

૭ પૈસાનું ૪ શેર તો ૪ નવટાંકનું શું જ. ૩૧ ઉપઆના.

હવે રૂપીઆના ભાવ પરથી ભારે પરથી હલકાની કુચ્છીઓ કઢાવો.

ત્રીજી ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૧૭

* રૂપીઆના ભાવ પરથી ભારે પરથી હલકાની કિંમત.

૧) જોટલા રૂપીઆનું જોટલું ભારે પરિણામ તેથી બમણા આનાનું તેટલુંજ હલકું પરિમાણ

૨) જોટલા આનાનું જોટલું ભારે પરિમાણ તેથી દોઢ ગણી પાઈનું તેટલુંજ હલકું પરિમાણ.

૩) જોટલા પૈસાનું જોટલું ભારે પરિમાણ તેથી ૦૥ ઉપઆનાનું તેટલુંજ હલકું પરિમાણ.

હલકાથી ભારે કેટલા ગણા છે ? જ. ૮ ગણા.

હવે જો હલકા એકમની કિંમત ૧ રૂ., ૧ આનો, ૧ પૈસો, ૧ પાઈ, ૧ પૌંડ, ૧ શિલિંગ, ૧ પેન્સ, ૧ ફાર્થિંગ પડે તો ભારે એકમની કિંમત કેટલા ગણી પડે ? જ. ૮ ગણી. એટલે ૮ રૂ., ૮ આના=૦૥ રૂ. ૮ પૈસા,=એ આના. ૮ પાઈ, ૮ પૌંડ, ૮ શિલિંગ, ૮ પેન્સ, ૮ ફાર્થિંગ=૨ પેન્સ પડે. માટે.

૧) હલકા એકમની કિંમત ૧ રૂ. પડે તો ભારે એકમની શી ? રૂ. ૮)

૨) “ “ “ ૧ આનો “ “ “ “ ? રૂ. ૦૥

૩) “ “ “ ૧ પૈસો “ “ “ “ ? ૨ આના

૪) “ “ “ ૧ પાઈ “ “ “ “ ? ૮ પાઈ

૫) “ “ “ ૧ પૌંડ “ “ “ “ ? ૮ પૌંડ

૬) “ “ “ ૧ શિલિંગ, “ “ “ “ ? ૮ શિ.

૭) હલકા એકમની કિંમત ૧ પેન્સ પડે તો ભારે એકમની શી ? ૮ પેન્સ

૮) “ “ “ ૧ ફાર્થિંગ “ “ “ “ ? ૨ પેન્સ

હલકા એકમપરથી ભારે એકમની કિંમત:—

૧) આનાથી ૦૥ રૂપીઆ. ૧) પૈસાથી બમણા આના, ૩) પાઈથી

૧૮] ત્રીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” અઢી આના.

૦૧ આના અને બમણી પાઠ. ૪) ક્ષધિંગથી બમણા પેન્સ.

આગળ કુચીઓ કઢાવી છે માટે નીચેના હિસાબ પૂછો.

૩. ૧) નું નવટાંક તો ૧ શેરનું શું ? જ. ૮ ૩.

૩. ૨) નું ૩ નવટાંક તો ૩ શેરનું શું ? જ. ૧૬ ૩.

૩. ૦) નું ૧ નવટાંક તો ૧ શેરનું શું ? જ. ૦૧ ૩

૩. ૦) નું ૩ નવટાંક તો ૩ શેરનું શું ? જ. ૦૧ ૩.

૧ પૈસાનું ૧ નવટાંક તો ૧ શેરનું ? જ. ૨ આના.

૪ પૈસાનું ૫ નવટાંક તો ૫ શેરનું શું ? જ. ૮ આના.

૧ પાઠનું ૧ નવટાંક તો ૧ શેરનું શું ? જ. ૮ પાઠ

હવે રૂપીઆના ભાવપરથી હલકા પરથી ભારેની કુચીઓ કઢાવો-

***રૂપીઆના ભાવપરથી હલકાપરથી ભારે કિંમત—**

૧) જેટલા રૂપીઆનું જેટલું હલકું પરિમાણ તેથી ૮ ગણા રૂપીઆનું તેટલુંજ ભારે પરિમાણ.

૨) જેટલા આનાનું જેટલું હલકું પરિમાણ તેથી ૦૧ રૂપીઆનું તેટલુંજ ભારે પરિમાણ.

૩) જેટલા પૈસાનું જેટલું હલકું પરિમાણ તેથી બમણા આનાનું તેટલુંજ ભારે પરિમાણ.

૪) જેટલી પાઠનું જેટલું હલકું પરિમાણ તેથી ૮ ગણી પાઠનું તેટલુંજ ભારે પરિમાણ.

ઉદાહરણ—

૧) ૩. ૩) નું શેર તો નવટાંકનું શું ? જ. રૂપીઆથી બમણા આના માટે $3 \times 2 = 6$ આના = ૩. ૦૮

૨) ૫ આનાનું મણુ તો ૫ શેરનું શું ? જ. આનાથી દોઢ ગણી

ચોથા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર આના. [૧૯

પાઈ. માટે $૫ \times ૧૧ = ૫૫$ પાઈ = ૩. ૦) ૦૧ ૧૧ પાઈ.

૭) ૨૧ પાંડમાં ૧ માઇલ રેલ્વે દુરસ્ત થાય તો ૧ ફાર્લિંગ રેલ્વે દુરસ્ત કરામણી શું ખર્ચ થશે ? જ. પાંડથી ૨૧ ગણી શિલિંગ માટે $૨૧ \times ૨૧ = ૬૧$ શિલિંગ.

૪) ૩ શિલિંગમાં ૧ ઑંસ દવા મળે તો દ્રામનું શું ?

જ. શિલિંગથી દોઢ પેન્સ માટે $૩ \times ૧૧ = ૪૧$ પેન્સ.

૫) ૪ પેન્સમાં ૧ માઇલની મુસાફરી થાય તો ૧ ફાર્લિંગ મુસાફરીનું શું આપવું પડશે ? જ. પેન્સથી ૦૧ ફાર્લિંગ, માટે $૪ \times ૦૧ = ૪$ ફાર્લિંગ = ૦૧ પેન્સ.

૬) ૩. ૫)નું ૩ માસા તો દશ આનાનું કેટલું ? જ. રૂપીઆથી બમણું આના છે માટે માસા જોટલાજ રતી એટલે ૩ રતી = ૧ વાલ.

૭) ૪ આનાનું ૨ શેર તો ૬ પાઈનું કેટલું ? જ. આનાથી દોઢ ગણી પાઈ છે. માટે શેર જોટલાજ નવટાંક એટલે ૨ ન ટાંક.

૮) ૨ પૈસાનું ૩ શેર તો ૧ ઉપઆનાનું (૦૧૧ પાઈનું) કેટલું ? જ. પૈસાથી અડધા ઉપઆના છે માટે શેર જોટલાજ નવટાંક એટલે ૩ નવટાંક = શેર ૦ =

૯) ૩. ૨૫)નું ૨ મળુ તો ૩. ૩)માં કેટલું આવે ? જ. રૂપીઆથી બમણા આના છે. માટે મળુથી બમણા પાંચ શેર એટલે ૦ મળુ

૧૦) ૬ આનાનું ૪ શેર તો ૯ પાઈનું કેટલું ?

જ. આનાથી દોઢી પાઈ છે, માટે શેર જોટલાજ નવટાંક એટલે ૪ નવટાંક = ૦૧ શેર

૨૦] ચોથા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

૧૧) રૂ. ૧)નું ૫ શેર તો મળુનું શું? જ. રૂપીઆથી ૮ ગણા રૂપીઆ માટે ૮ રૂ.

૧૨) રૂ. ૦)નું નવટાંક તો શેરનું શું? જ. આનાથી ૦|| રૂપીઆ માટે $૨ \times ૦|| = ૧$ રૂ.

૧૩) ૩ પૈસાનું અધોળ તો અચ્છેરનું શું? જ. પૈસાથી બમણા આના માટે $૩ \times ૨ = ૬$ આના = ૩. ૦||

૧૪) ૨ પાઈનું નવટાંક તો શેરનું? જ. પાઈથી ૮ ગણા પાઈ માટે $૨ \times ૮ = ૧૬$ પાઈ = રૂ. ૦)નું ૧ પાઈ.

૧૫) ૦|| પૌડના બુશળ ધઉ મળે તો ફર્ટરનું શું? જ. પૌડથી ૮ ગણા પૌડ માટે $૦|| \times ૮ = ૪$ પૌડ.

૧૬) ૨|| શિલિંગમાં ગલન કેરોસીન મળે તો બુશળ કેરોસીનનું શું? જ. શિલિંગથી ૮ ગણા શિલિંગ માટે $૨|| \times ૮ = ૨૦$ શિલિંગ = ૧ પૌડ.

૧૭) ૩||| પેન્સમાં ૧ દ્રામ દવા મળે તો ૧ ઑંસનું શું? જ. પેન્સથી ૮ ગણા પેન્સ, માટે $૩||| \times ૮ = ૩૦$ પેન્સ = ૨|| શિલિંગ.

૧૮) ૧| ફાર્થિંગમાં ૧ દ્રામ દવા મળે તો ૧ ઑંસનું શું? જ. ફાર્થિંગથી ૮ ગણા ફાર્થિંગ માટે $૧| \times ૮ = ૧૦$ ફાર્થિંગ = ૨|| પેન્સ.

૧૯) ૩ આનાનું નવટાંક તો ૩ રૂપીઆનું કેટલું? જ. આના જેટલાજ રૂપીઆ છે માટે નવટાંકથી બમણા શેર એટલે ૨ શેર.

૨૦) ૨ ઉપઆનાનું (૧|| પાઈનું) નવટાંક તો ૨ આનાનું કેટલું? જ. ઉપઆના જેટલાજ આના છે, માટે નવટાંકથી બમણા શેર એટલે ૨ શેર.

૨૧) રૂ. ૫)નું ૩ નવટાંક તો ૪૦ રૂપીઆનું કેટલું? જ. રૂપીઆથી ૮ ગણા રૂપીઆ છે, માટે નવટાંક જેટલાજ શેર એટલે ૩ શેર.

પાંચમી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના. [૨૧

- ૨૨) ૩. ૦)નું ૨ નવટાંક તો ૩. ૧ાનું કેટલું? જ. આનાથી ૦ા
૩પીઆ છે, માટે નવટાંક જેટલાજ શેર એટલે ૨ શેર.
- ૨૩) ૩ પૈસાનું ૫ નવટાંક તો ૬ આનાનું કેટલું? જ. પૈસાથી
અમણા આના છે, માટે નવટાંક જેટલાજ શેર એટલે ૫ શેર.
- ૨૪) ૨ પાઈનું ૩ નવટાંક તો ૧૬ પાઈનું કેટલું? જ. પાઈથી ૮
ગણી પાઈ છે, માટે નવટાંક જેટલાજ શેર એટલે ૩ શેર.



મનોયત્ન ૪.

- ૧) ૩. ૦ાનું શેર તો નવટાંકનું શું?
- ૨) ૫ શેર ખોરના ૩ આના તો મણનું શું?
- ૩) નવટાંક હોંગના ૩. ૦)ત્રા તો શેરનું શું?
- ૪) ૩. ૨ા એ શેર હોંગ મળે તો ૩. ૧ાત્રા ની કેટલી?
- ૫) મણના ૩. ૧ાા તો ૫ શેરનું શું?
- ૬) ૩. ૨ા એ શેર તો ૫ ૩પીઆભારનું શું?
- ૭) ૨ા પૈસાનું ૫ શેર તો મણનું શું?
- ૮) ૩. ૦)નાનું શેર તો ૩. ૦ાા નું કેટલું?
- ૯) ૫ શેરના ૩. ૦ાનું તો મણનું શું?
- ૧૦) ૩. ૩ાા એ મણ તો ૧ા મણ ૫ શેરનું શું?
- ૧૧) મણ મગના ૩. ૨ાત્રા તો મણ ૩) ૫ શેરનું શું?
- ૧૨) ૩. ૧ાત્રાનું મણ તો ૨ા મણ ૫ શેરનું શું?
- ૧૩) નવટાંકની ૫ પાઈ તો શેરનું શું?
- ૧૪) ૩. ૦)નું ૧ા મણ તો ૭ા શેરનું શું?
- ૧૫) મણ મગના ૩. ૨)નું તો ૧૫ શેરનું શું?
- ૧૬) ૩. ૬ા ની મણ ખાંડ તો ૦ા મણ ૫ શેરનું શું?

૨૨] હિંદુસ્તાનની સાંજૂગાળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ચાર આના.

- ૧૭) ૩. ૦ાા નો માસો તો ૩. ૦ાત્રાનું કેટલું ?
- ૧૮) ૫ શેર દૂધીના ૩. ૦)ત્રા તો ૪ાા મણનું શું ?
- ૧૯) ૧ાા માસાનો ૩. ૦)ત્ર તો દોઢ પાઈનું કેટલું ?
- ૨૦) ૩પીઆની ૫ શેર પાંડ તો શેર ૦ાત્રનું શું ?
- ૨૧) શેર ૦ા નો એક આનો તો ૨ાા શેરનું શું ?
- ૨૨) ૩. ૨૧ાાત્ર મણ તો ૨ાા મણ ૫ શેરનું શું ?
- ૨૩) ૩. ૦ાત્રમાં એક માઇલની મુસાફરી થાય તો ફર્લાંગ મુસાફરીનું શું બેસે ?
- ૨૪) ૩ા શિલિંગમાં ૧ માઇલની મુસાફરી થાય તો ૫ માઇલ ૨ ફર્લાંગ મુસાફરીનું શું ખર્ચ થાય ?
- ૨૫) ૩. ૦)ત્ર નું ૫ ૩પીઆબાર તો શેરનું શું ?
- ૨૬) ૩ા પૈસાનું ૫ શેર તો મણનું શું ?
- ૨૭) ૨ા પૈડમાં માઇલની મુસાફરી થાય તો ૨ા શિલિંગમાં કેટલી મુસાફરી થશે.
- ૨૮) રતીના ૩. ૦ાત્ર તો ૨ાા માસાનું શું ?
- ૨૯) ૫ શેર વેગણના ૩. ૦)ત્રા તો ૩. ૧ાાત્રમાં કેટલા આવે ?
- ૩૦) ૩૬ જમીનના ૩ા પાંડ પડે તો ૫ પોલનું શું ?
- ૩૧) વર્ષનો ખગાર ૨ાા શિલિંગ તો ૧ાા મહિનાનો કેટલો ?
- ૩૨) ૦ા પૈડમાં ૧ાા ઓંસ દવા મળે તો પૈડ દવાનું શું બેસે ?
- ૩૩) ૨ા પૈડમાં ઓંસ લેંપ આવે તો ૧ાા ડમ્મનું શું ?
- ૩૪) કોથળા ઘઉંના ૩. ૨૧ાત્રા બેસે તો ૧ાા મણ ૫ શેરનું શું ?
- ૩૫) મોટા હારાના ૩. ૨૧ા તો ૨ાા મણ ૫ શેરનું શું ?
- ૩૬) ગજ બનાતના ૩. ૩ા તો ૩ તસુનું શું ?

ગુજરાતની સાં લૂં ની પ્રનોત્તરમાળા ત્રણ આના. [૨૩

- ૩૭) રૂ. ૯૫૫૫ એ ગાલ્લી તો ૩૫૫ મણનું શું ?
 ૩૮) ગદિઆણાના સોનાના રૂ. ૧૦૫૫ તો ૩ વાલનું શું ?
 ૩૯) ૧૮૫૫ એ સેંકડો તો રૂ. ૨૧ જૂના કેટલા નંગ ?



૧૬ મુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

શેર ને અધોળ; મણ ને અઢીશેરી; કળશી ને મણ; ગદિઆણો ને વાલ; ફરોને પાયલી; ઓંસ ને દ્રામ; (એવ) પૌંડ ને ઓંસ; (એવ); ગુઢો ને ચોરસ આના; પૌંડ ને ૧૫૫ ઓંસ (દવાનું) માઇલ ને ૦૫ ફાર્લિંગ.

હારે એકમ ઉપરથી હલકા એકમની કિંમત—

- ૧) આના જેટલા રૂપીઆ ૨) આના જેટલા જ ઉપઆના.
 ૩) પૌંડથી ૧૧ ગણા શિલિંગ. ૪) શિલિંગથી પોણા પેન્સ.

હલકા એકમ ઉપરથી હારે એકમની કિંમત—

- ૧) આના જેટલા રૂપીઆ.
 ૨) પૈસાથી ૪ ગણા આના અથવા પૈસાથી ૦૧ ગણા રૂપીઆ.
 ૩) ફાર્લિંગથી ૪ ગણા પેન્સ.

૧૬ના ગુણોત્તરનાં લેખાંની કુચીઓ.

- ૧) જેટલે રૂપીએ શેર તેટલાજ આનાનું અધોળ.
 ૨) જેટલે રૂપીએ કળશી તેટલાજ આનાનું મણ.
 ૩) જેટલે રૂપીએ ગદિઆણો તેટલાજ આનાનું વાલ.
 ૪) જેટલે રૂપીએ મણ તેટલાજ આનાનું અઢી શેર.
 ૫) જેટલે રૂપીએ કોથળો તેટલાજ આનાનું ૧૨૫ શેર.
 ૬) જેટલે રૂપીએ નાનો હારો તેટલાજ આનાનું ૧૭૫ શેર.
 ૭) જેટલે રૂપીએ માણી તેટલાજ આનાનું ૦૫૫ મણ.

૨૪] પાંચમા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

- ૮) જેટલે રૂપીએ ડઝન તેટલાજ આનાનું ૦૥૥ નંગ.
 - ૯) જેટલે રૂપીએ ગ્રોસ તેટલાજ આનાનું ૦૥૥ ડઝન.
 - ૧૦) જેટલે રૂપીએ ખાંડી તેટલાજ આનાનું ૧૧ મળ.
 - ૧૧) જેટલે રૂપીએ કુંડી તેટલાજ આનાનું ૧૧ નંગ.
 - ૧૨) જેટલે રૂપીએ રીમ તેટલાજ આનાનો ૧૧ ધા.
 - ૧૩) જેટલે રૂપીએ ભાર તેટલાજ આનાનું ૧૥ મળ.
 - ૧૪) જેટલે રૂપીએ ગજ તેટલાજ આનાનું ૧૥ તસ.
 - ૧૫) જેટલે રૂપીએ બેડીઉં તેટલાજ આનાનું ૨ મળ.
 - ૧૬) જેટલે રૂપીએ તોલો તેટલાજ આનાનું ૨ વાલ.
 - ૧૭) જેટલે રૂપીએ મોટો હારો તેટલાજ આનાનું ૧૧ મળ ૨૥ શેર.
 - ૧૮) જેટલે રૂપીએ ગાલ્લી તેટલાજ આનાનું ૧૥૥ મળ ૫ શેર.
 - ૧૯) જેટલે રૂપીએ સેંકડો તેટલાજ આનાનું ૬૧ નંગ.
 - ૨૦) જેટલે રૂપીએ હજાર તેટલાજ આનાનું ૬૨૥ નંગ.
 - ૨૧) જેટલે આને શેર તેટલાજ ઉપઆનાનું અધોળ.
- ૨૧મી કુંચી આ મુજબ ૧ થી ૨૭ કુંચીઓ માટે સમજવું.



મનોચત્ન ૫.

- ૧) શેરના રૂ. ૪૥૥ તો અધોળનું શું ?
- ૨) મળના રૂ. ૪૥૥ તો ૦૥૥ શેરનું શું ?
- ૩) મળના રૂ. ૫૥૥ તો ૨૥૥ શેરનું શું ?
- ૪) મળના રૂ. ૦૥૥૥૥ તો કળશીનું શું ?
- ૫) રૂ. ૧૨૥૥૥ કળશી તો ૨૥૥ મળનું શું ?
- ૬) રૂ. ૧૦૥૥ નું ૦૥૥ તોલો તો ૪૥૥ વાલનું શું ?

મુ'અર્થ ધલાકાની ભૂજાળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪૫ આના [૨૫

- ૭) ૩. ૧)ત્રનું વાલ તો ગદિઆણું શું?
- ૮) ૦૥ તોલાના ૩ ૧૦૥૥ તો ૨ વાલનું શું?
- ૯) ૩૥ પૈસાનું અધોળ તો શેરનું શું?
- ૧૦) ૩. ૧૭૥ એ ખાંડી તો ૩ મણનું શું?
- ૧૧) એક એકર જમીનનું ગણોત ૩. ૨૥ તો ૩. ૦૥૥૥ કેટલી જમીનનું ગણોત આવે?
- ૧૨) ૧૥ કળશીના ૩. ૪૨૥ તો ૧૥ મણનું શું?
- ૧૩) ૩. ૧૥૥ એ શેર તો શેર ૦૥૥ અધોળનું શું?
- ૧૪) ૩. ૧૩૥૥નું મણ તો ૩ અઢીશેરીનું શું?
- ૧૫) ૩. ૬૥૥નું મણ તો ૧૥ મણ ૨૥ શેરનું શું?
- ૧૬) ૨૥ શેરના ૩ પૈસા તો મણનું શું?
- ૧૭) ૩. ૧૫૥૥૥ ગદિઆણો તો ૨૥ વાલનું શું?
- ૧૮) ૩. ૫૬૥૥૥ કળશી તો મણનું શું?
- ૧૯) ૨૥ શેરના ૩. ૦)૥ તો ૨૥ મણનું શું?
- ૨૦) ૩. ૧૥૥ ગદિઆણો તો ૭૥૥ વાલ ૦૥૥ રતીનું શું?
- ૨૧) ૩. ૦)૥૥નું અધોળ તો ૩. ૦૥૥૥નું કેટલું?
- ૨૨) ૩. ૧) નું ૧૥ શેર તો ૩. ૦)૥નું કેટલું?
- ૨૩) ૨૥ શેરના ૩. ૦૥૥ તો શેર ૭નું શું?
- ૨૪) ૩૥ અધોળનો ૩. ૦)૥ તો શેર ૭નું શું?
- ૨૫) પૈસાનું ૧૥૥ શેર તો ૦૥ મણ ૧ શેરનું શું?
- ૨૬) ૩. ૧)નું ૦૥ મણ તો ૨૥ શેરનું શું?
- ૨૭) ૩. ૩)નું ૨૥ મણ તો ૬૥ શેરનું શું?
- ૨૮) ૨૥ શેરનો એક પૈસો તો ૭૥ મણનું શું?

૨૬] બીજા ધોરણનો “સુખગણિત શિક્ષક” એ આના.

- ૨૯) ૩. ૦)નાનું શેર તો ૩. રાનું કેટલું ?
- ૩૦) ૩. રાએ ગદિઆણો તો ૪ા વાલનું શું ?
- ૩૧) ૩. ૦)ત્રાનું ૩ા શેર તો ૧ા મણ ૬ શેરનું ?
- ૩૨) પાયલીના ૩. ૦)ત્ર તો ફરાનું શું ?
- ૩૩) ૩. ૨૨જાએ એકર જમીન તો ૭ ગુંઠા જમીનનું શું ?
- ૩૪) ૩. ૧ાનું ૧ા શેર તો અધોળનું શું ?
- ૩૫) ૩. ૧પાનું ૧ા મણ તો ૩. ૩ાત્રામાં કેટલું આવે ?
- ૩૬) ૨ પૈસાનું ૨ા શેર તો ૩. ૧ાનું કેટલું ?
- ૩૭) ૨ા પૈસાનું શેર તો ૩. પાનું કેટલું ?
- ૩૮) ફરાના ૩ા ત્ર તો ૩ા પાયલીનું શું ?
- ૩૯) ૩. ૯૩ા ખાંડી તો ૧ા મણનું શું ?
- ૪૦) ૩. ૬૩ા બેડીઉં તો ૨ મણનું શું ?
- ૪૧) ૩. ૧૦૫) ગાલ્લી તો ૧ા મણનું શું ?
- ૪૨) ૩. ૨૩ા ભાર તો ૧ા મણનું શું ?
- ૪૩) ૩. ૨૧ા ગજ તો ૧ા તસુનું શું ?
- ૪૪) ૪ા તસુના ૩. ૦ાના તો ગજનું શું ?
- ૪૫) ૨ વાલના ૩. ૦ાત્રા તો તોલાનું શું ?
- ૪૬) ૩. ૦)ત્રના ૫ નંગ તો ૮૦ નંગનું શું ?
- ૪૭) ૧૨૫ નળીઆનાં ૩. ગાત્ર તો એ હજારનું શું ?
- ૪૮) ૩. ૧રાનું ઓસ તો ૯ નંગનું શું ?
- ૪૯) ૩. ૪૩)એ ગાલ્લી તો ૩. રાત્રનું કેટલું આવે ?
- ૫૦) ૩. ૨૩ાએ હજાર તો ૩. ૧ાત્રાના કેટલા નંગ ?
- ૫૧) ૩. ૩રાની ૧ા ખાંડી તો ૧ા મણ ૨ા શેરનું શું ?

બાળપાથીથી સાતમી સુધીના અર્થ તૈયાર છે. [૨૭

- ૫૨) ડઝનનો ૩. ૦૥૫ તો ૩. ૦)જના કેટલાં નંગ?
૫૩) ૩. ૧૦૦)નું વ્યાજ ૩. ૫) મળે તો ૩. ૬૧ નું કેટલું મળશે?
૫૪) ૨૫ મણના ૩. ૬૫૫ તો ૨ ખાંડીનું શું?
૫૫) ૩. ૪૫)નું વ્યાજ ૦)જ તો ૩. ૫૬૦)નું કેટલું?

૩૨ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

તોલો ને વાલ; બેડીકે ને મણ; ટ્રોય પૌંડ ને રૂપીઆભાર; બુશલ ને ક્વાર્ટર; ક્વાર્ટર ને પેક; મણ ને સવાશેરી; કળશી ને અધમણીઓ; શેર ને સવા રૂપીઆભાર.

ભારે એકમ પરથી હલકા એકમની કિંમત.

- ૧) રૂપીઆથી અડધા આના ૨) આનાથી અડધા ઉપઆના
૩) પૌંડથી ૭૫ ગણા પેન્સ. ૪) શિલિંગથી દોઢગણા ફાર્થિંગ.

હલકા એકમ ઉપરથી ભારે એકમની કિંમત.

- ૧) આનાથી બમણા રૂપીઆ ૨) પૈસાથી અડધા રૂપીઆ.
૩) ફાર્થિંગથી ૮ ગણા પેન્સ.

મનોયતન ૬.

- ૧) ૩. ૩૫ મણ તો ૧૧ શેરનું શું આપનું?
૨) ૩. ૨૫) મણ તો ૧૧ શેરનું શું?
૩) ૩. ૧૬૫૫ બેડીકે તો મણનું શું?
૪) ૩. ૩૬) તોલો તો ૩ વાલનું શું?
૫) ૩. ૨૫૫૫ તોલો તો ૩ વાલનું શું?
૬) ૩. ૨૪૫ કલશી તો ૦૫ મણનું શું?
૭) ૦૫ મણના ૩. ૨૫૫૫ તો કળશીનું શું?

૨૮] સુંદરજી કૃત નવી પહેલીના અર્થ બે આના.

- ૮) ૩. પપાએ બેડીઉં તો ૩. ૧૦નાનું કેટલું ?
- ૯) ૩. બાનું વાલ તો ૩. હાનું કેટલું ?
- ૧૦) ૩ પૈસાનું ૧૧ શેર તો મણનું શું ?
- ૧૧) ૩. ૨જા તોલો તો ૭૧ વાલ ૨૧ રતીનું શું ?
- ૧૨) ૩. ૧૧નું ૨ વાલ તો તોલાનું શું ?
- ૧૩) ૩. ૨૧૧ નું મણ તો ૩૮૧૧ શેરનું શું ?
- ૧૪) ૧૧ શેરના ૩. ૦)ના તો મણનું શું ?
- ૧૫) ૩. ૩૨૧૧ તોલો તો ૩. ૮)નાનું કેટલું ?
- ૧૬) ૩. બાનું ૨ વાલ તો ગદિઆણનું શું ?
- ૧૭) વાલનો ૩. બા તો ૩. ૧૨)માં કેટલું આવે ?
- ૧૮) ૩ પૈસાનું ૧૧ શેર તો ૩. ૩૧૧ નું કેટલું ?
- ૧૯) વાલનો ૩. ૦)ના તો ૧૧ ગ. ૭૧ વાલ ૧૧ રતીનું શું ?
- ૨૦) ૩. ૨૩૧૧ મણ તો ૭૧ શેરનું શું આપવું ?
- ૨૧) બા મણના ૩. ૦)ના બા કળશીનું શું ?
- ૨૨) ૩. ૧૮૧૧નું મણ તો ૩. બાનાનું કેટલું ?
- ૨૩) ૨૧ શેરનો ૦)ના તો ૪૧ મણનું શું ?
- ૨૪) ૩. ૦)નાનું ૧૧ મણ તો ૧૧ બેડીઆનું શું ?
- ૨૫) ૩. ૨પાએ તોલો તો ૩. ૩૧૧૧નાનું કેટલું ?
- ૨૬) ૩. બાનું ૨૦ શેર તો ૧ ગાલ્લી ૨ મણનું શું ?
- ૨૭) ધડી રના ૩. ૨૧ તો ૧૧ શેરનું શું ?
- ૨૮) ૩. ૨૬૨૧એ વીધુ તો ૧૨૧ કાડીનું શું ?
- ૨૯) હામરના ૩. બાના તો ૩. ૧૫) ના કેટલા નંગ ?
- ૩૦) ગાલ્લીના ૩. ૫૪૧ તો બા મણ ૭૧ શેરનું શું ?

પાંચમી ચોપડીનો “ડિક્શન શિક્ષક” ચાર આના. [૨૯

- ૩૧) રૂ. ૨૬૧૧= માણી તો ૧૫ શેરનું શું ?
 ૩૨) રૂ. ૨૧૧= ગજ તો ૦૧૧૧ તસુનું શું ?
 ૩૩) ૨૫) શેરના રૂ. ૧)૬૧૧૧ તો ખાંડીનો ભાવ શો ?
 ૩૪) રૂ. ૦૧ ના ૩૧૧ નંગ તો હજારનું શું ?
 ૩૫) રૂ. ૦૧૧નું ૩૭૧ શેર તો રૂ. ૨૪)નું કેટલું ?
 ૩૬) ૭૧ શેરના રૂ. ૦૧૧૧ તો મણનું શું ?
 ૩૭) રૂ. ૨૧નું શેર તો ધડીનું શું ?
 ૩૮) રૂ. ૩)નું વ્યાજ રૂ. ૦)૬ થયું તો રૂ. ૧૦૦)નું કેટલું ?

૬૪ ગુણોત્તર આવે એવા કોષ્ટકો.

ફરો ને શેર, કળશી ને દશશેર, બેડીઉં ને અધમણીઆ, તોલો ને વાલ, મણ ને શેર ૦૧૧=; માછલ ને પોલ.

ભારે એકમ ઉપરથી હલકા એકમની કિંમત—

- ૧) રૂપીઆ જેટલાજ પૈસા અથવા રૂપીઆથી ૦૧ ગણા આના.
- ૨) આનાથી ૦૧ ગણા ઉપઆના. ૩) પૌંડથી ૩૧૧૧ ગણા પેન્સ
- ૪) શિલિંગથી ૦૧૧૧ ગણા ફાર્થિંગ.

હલકા એકમ ઉપરથી ભારે એકમની કિંમત—

- ૧) આનાથી ચોગણા રૂપીઆ. ૨) પૈસા જેટલાજ રૂપીઆ.
- ૩) ફાર્થિંગથી ૧૬ ગણા પેન્સ.

મનોયત્ન ૭.

- ૧) રૂ. ૧૬૨એ બેડીઉં તો ૦૧૧ મણનું શું ?
- ૨) ૦૧૧ મણના રૂ. ૨૧૧ તો બેડીઆનું શું ?
- ૩) ૫ ડઝન ૪ નંગના રૂ. ૭૧૧ તો ૨ નંગનું શું ?

[૩૦] બીજી ચાપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” ત્રણ આના.

- ૪) રૂ. ૨૫૦૦ કળશી તો ૧૦૦ મણુનું શું ?
- ૫) રૂ. ૦૦૦૦૦૦ ના મણુ તો બેડીઆનું શું ?
- ૬) રૂ. ૩૫૦૦૦ કળશી તો રૂ. ૩૦૦ નું શું ?
- ૭) ૧૦ શેરના ૪ પૈસા તો બેડીઆનું શું ?
- ૮) ૨ પાઈનું વાલ તો રૂ. ૦૦ નું કેટલું ?
- ૯) રૂ. ૧૦૦૦ ૨૦૦ વાલ તો ૫ તોલાનું શું ?
- ૧૦) પૈસાનું ૦૦૦ શેર તો ૦૦ બેડીઆનું શું ?
- ૧૧) શેરના ૩ પૈસા તો ખાંડીનું શું ?
- ૧૨) પૈસાનું ૧૦ શેર તો રૂ. ૧૦૦૦ કેટલું ?
- ૧૩) ૧ પૈસાનું ૧૦૦૦ શેર તો રૂ. ૧૦૦૦ કેટલું ?
- ૧૪) રૂ. ૧૦૦૦ ૦૦૦ મણુ તો કળશીનું શું ?
- ૧૫) રૂ. ૧૦૦૦૦૦ ગદિઆણો તો ૨ તોલા ૧૦૦ રતીનું શું ?
- ૧૬) ૬ પાઈનું ૧૦૦ શેર તો રૂ. ૨૦૦૦ કેટલું ?
- ૧૭) ૫ શેરનો રૂ. ૦૦ તો રૂ. ૪૦ માં કેટલું આવે ?
- ૧૮) ૧૫ શેરના ૩ પૈસા તો ૦૦ બેડીઆનું શું ?
- ૧૯) એક પૈસાના ૩ બોર તો રૂ. ૧૦ નાં કેટલાં ?
- ૨૦) રૂ. ૪૦૦૦ ૧૨૮ કેળાં તો એક આનાના કેટલાં ?
- ૨૧) એક પૈસો વ્યાજ મેળવવા રૂ. ૫૦ રોકવા તો રૂ. ૧૦ વ્યાજ મેળવવા શું કરવું ?
- ૨૨) કાથળાના રૂ. ૧૨૦૦ તો શેર ૩૦૦૦ શું આપવું ?
- ૨૩) ૧૮૦૦૦ શેરના ૫ પૈસા તો ગાલ્લીનું શું ?
- ૨૪) રૂ. ૧૮૦૦૦ એ માણી તો ૧૦૦ શેરનું શું ?
- ૨૫) પૈસાનું ૦૦૦૦ શેર તો ધડીનું શું ?

- ૨૬) રૂ. ૦)નાનું ૧૧ શેર તો રૂ. ૪) નું કેટલું ?
 ૨૭) રા. ગજ ૪ તસુનો રૂ. ૧) તો ૧ પૈસાનું કેટલું ?
 ૨૮) ભારના રૂ. ૨૩૦ તો ૧૫ શેરનું શું ?
 ૨૯) એક પૈસામાં ૨ દિવસ તો રૂ. ૧)માં કેટલા દિવસ ?
 ૩૦) એક માઇલનો ખર્ચ ૨ પૌંડ પડે તો ૫ પોલનો કેટલો ખર્ચ થશે ?
 ૩૧) એક પૌંડ વજનના ૪ શિલિંગ તો ૮૦ ઑંસ વજનનું શું ?
 ૩૨) રૂ. ૧૦ ના ૭૦ તાવ તો રીમનું શું ?
 ૩૩) પૌંડ જવાહીરના ૩ પૌંડ પડે તો ૭૦ પેનીવેટનું શું ?

૨૫૬ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

કળશી ને અઢીશેરી, બેડીઉં ને પાંચશેરી, માઇલ ને ૦૧ પોલ,
 પૌંડ ને દ્રામ (એવ)

ભારે એકમ પરથી હલકા એકમની કિંમત—

- ૧) રૂપિયા જેટલાજ ઉપઆના. ૨) આના જેટલાજ ઉપઉપઆના.

હલકા એકમ પરથી ભારે એકમની કિંમત—

- ૧) આનાથી ૧૬ ગણા રૂપિયા. ૨) પૈસાથી ૪ ગણા રૂપિયા.

મનોચત્ન ૮.

- ૧) રૂ. ૬) બેડીઉં તો ૫ શેરનું શું ?
 ૨) રૂ. ૨૩) એ કળશી તો રા. શેરનું શું ?
 ૩) રૂ. ૧૧૨)નું બેડીઉં તો ૫ શેરનું શું ?
 ૪) રૂ. ૪૮૦ કળશી તો રા. શેરનું શું ?
 ૫) ૧૫ શેરના રૂ. ૦)ના તો બેડીઆનું શું ?

૩૨] પહેલી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” અઢી આનો

- ૬) રૂ. ૦)નું ૫ શેર તો બેડીઆનું શું ?
- ૭) રૂ. ૧૭૦ એ કળશી તો ૭૦ શેરનું શું ?
- ૮) રૂ. ૪૭)એ ગુઠો તો એક ચોરસ આનાનું શું ?
- ૯) રૂ. ૧)નું ૨૪ શેર તો ૩ અધાળનું શું ?
- ૧૦) રૂ. ૧૨) ગુઠો તો ૩ ચોરસ આના જમીનનું શું ?
- ૧૧) ૭૦ શેરના ૩ પૈસા કળશીનું શું ?
- ૧૨) ૧૦ શેરનો રૂ. ૦)~ તો ૨૦ માણી ૨ મણનું શું ?
- ૧૩) રૂ. ૫૧)એ બેડીઉં તો ૪૦ મણનું શું ?
- ૧૪) રૂ. ૪૦)એ તોડો તો રૂ. ૦૦૦ નું કેટલું ?
- ૧૫) પાંડ ૧-૧-૪ માં ૪ માઇલની મુસાફરી થાય તો ૩૦૦ પોલની મુસાફરીનું શું ખર્ચ થાય ?
- ૧૬) એક ઝાંસ દવાની શીશીના ૩૦૦ ફાર્મિંગ બેસે તો ૧ પાંડમાં કેટલા વજનની શીશી આવશે ?
- ૧૭) રૂ. ૫૨) બાર તો રૂ. ૦)નું કેટલું ?
- ૧૮) રૂ. ૨૪) માણી તો શેર ૧૦૦૦નું શું ?
- ૧૯) રૂ. ૩૭૦ બાર તો ૩૦૦ શેરનું શું ?
- ૨૦) રૂ. ૨) નું શેર ૧૦૦૦ ધી મળે તો ૧૩ મણનું શું ?
- ૨૧) રૂ. ૧) નું ૩૦૦ શેર તો બારનું શું ?
- ૨૨) ૫ માણીના રૂ. ૬૪) તો ૭૦ શેરનું શું ?



પાંચમી ચોપડીના અર્થ આઠ આના.
પાંચમી ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિક્ષક ચાર આના.

પ્રકરણ ૫.

૧૦ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

હજાર ને સેંકડો; ગાંસડી ને રીમ, સેંકડો ને ૧૦ નંગ.

ભારે એકમ પરથી હલકા એકમની કિંમત:—

- ૧) રૂપીઆથી ૧૦ ગણા દોઢડા ૨) આનાથી ૧૦ ગણી બદામ
- ૩) પાંડથી બમણા શિલિંગ

હલકા એકમ પરથી ભારે એકમની કિંમત:—

- ૧) આનાથી અડધા રૂપીઆ ને બમણા આના ૨) પૈસાથી અઢી ગણા આના. ૩) પાઈથી પોણા આના અને તેટલી પાઈ
- ૪) શિલિંગથી અડધા પાંડ.

મનોયતન ૯.

- ૧) રૂ. ૫૫) ગાંસડી કાગળ મળે તો રીમનું શું ?
- ૨) રૂ. ૧૨૥ હજાર તો સેંકડાનો ભાવ શો ?
- ૩) રૂ. ૧)ના ૫ નંમ તો ૫૦ નંગનું શું ?
- ૪) રૂ. ૬૧ એ રીમ તો ગાંસડીનું શું ?
- ૫) ગાંસડીના રૂ. ૩૫૦૦ તો ૨ રીમનું શું ?
- ૬) રૂ. ૩૦૦૦ સેંકડો તો હજારનું શું ?
- ૭) રૂ. ૮૨૦૦ હજાર તો ૧૦૦ નંગનું શું ?
- ૮) રૂ. ૪૦૦૦ પેનસીલ તો ૪૫ પેનસીલનું શું ?
- ૯) રૂ. ૧૮૦૦૦ હજાર તો રૂ. ૨)નાં કેટલા નંગ આવે ?

૩૪] ચોથા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર ઘાના.

- ૧૦) ૩.૦)ના હજાર તો ૬૦ નંગનું શું ?
- ૧૧) ૩. ૩રાનું ૧૧ તોત્રો સોનું તો ૪ વાલનું શું ?
- ૧૨) ૩. ૧૦એ સેંકડો તો ૩. ૦)નાં કેટલાં નંગ ?
- ૧૩) ૧૦૦ ટાંકણીના ૪૫૫ પૈસા તો હજારનું શું ?
- ૧૪) એક આઝની ૩. ૦)ના ૨ પાઈ તો ૩. ૫૦માં કેટલી આજ આવે ?
- ૧૫) ૩.૫૫= રીમ તો ૨૫૫ ગાંસડીનું શું ?
- ૧૬) એક પૈસાના ૧૦ બોર તો ૦૧ હજારનું શું ?
- ૧૭) ૨૧ ટાંકણીના ૨ પૈસા તો ૮૪૦ ટાંકણીનું શું ?
- ૧૮) ૩. ૪૫૫ સેંકડો તો ૩. ૫૫૫નાં કેટલાં નંગ ?
- ૧૯) ૧ કેળાનો ૧૫૫ પૈસો તો ૧૦૦ કેળાનું શું ?
- ૨૦) એક પાઈના ૨૫૫ નંગ તો બે હજારનું શું ?
- ૨૧) ૩. ૨)ના કોડી તો ૨૦૦ નંગનું શું ?
- ૨૨) ૩. ૨૫૫= હજાર તો ૩. ૬૫૫નાં કેટલાં નંગ ?
- ૨૩) ૩. ૨૮) હજાર તો ૩. ૧૫૫ માં કેટલાં નંગ ?
- ૨૪) ૩. ૨૫૫ના ૬૨૫ નંગ તો હજારનો ભાવ શો ?
- ૨૫) ૩.૨૨૫એ મણુ તો ૪ શેરનું શું ?
- ૨૬) ૩. ૩૫૫નું ૧૨ મણુ તો ૧ ધડીનું શું ?
- ૨૭) ૩. ૬૫૫નું વર્ષ તો ૧ માસ ૬ દિવસનું શું ?
- ૨૮) ૩. ૧૫)એ કળશી તો ૧૫૫ મણુ ૪ શેરનું શું ?
- ૨૯) ૩૮)નાલ્લી તો ૩ મણુનું શું ?
- ૩૦) ૩. ૧૧૫૦માં ૨ ગાંસડી કાગળ મળે તો ૨ રીમનું શું ?

હિંદુસ્તાનની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ચાર ઘાના

પહેલા ઘોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” યોજા એ આના. [૩૫

૨૪૦ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો

ગાદ્દી ને પાંચ શેરી; ભાર ને ૪ શેર; માણી ને ૨ શેર; રીમ ને ૨ તાવ.

ભારે એકમ પરથી હલકા એકમની કિંમત—

૨૪૦ ગુણોત્તરમાં ૮ના ગુણોત્તરના ૩૦માં ભાગની કિંમત.

”	”	૧૦ના	”	૨૪માં	”	”
”	”	૧૨ના	”	૨૦માં	”	”
”	”	૧૬ના	”	૧૫માં	”	”
”	”	૨૦ના	”	૧૨માં	”	”
”	”	૨૪ના	”	૧૦માં	”	”
”	”	૩૦ના	”	૮માં	”	”
”	”	૪૮ના	”	૫માં	”	”

* હલકા એકમ પરથી ભારે એકમની કિંમત:—

- ૧) આનાથી ૧૫) ગણા રૂપીઆ. ૨) પેસાથી ૩૩૩ ગણા રૂપીઆ.
- ૩) પાઈથી ૧૧ ગણા રૂપીઆ. ૪) શિલિંગથી ૧૨ ગણા પૌંડ.
- ૫) પેન્સ જેટલાજ પૌંડ.

મનોરથ ૧૦.

- ૧) રૂ. ૩૭૫ ગાદ્દી તો ૫) શેરનું શું ?
- ૨) રૂ. ૭૫ એ રીમ તો ૪ તાવનું શું ?
- ૩) રૂ. ૭૫ નું ૫ શેર તો રૂ. ૪૫) નું કેટલું ?
- ૪) રૂ. ૧૧૧ નું માણી તો ૨ શેરનું શું ?

* રૂ. ૧૦ ગુણોત્તરમાં ૧ ગુણોત્તરથી ૩૦ ગણી કિંમત.

રૂ. ૧૦ ગુણોત્તરમાં ૧ ગુણોત્તરથી ૨૪ ગણી કિંમત.

૩૬] બીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” એ આના.

- ૫) ૫ શેરના રૂ. ૦) = તો ૩ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૬) રૂ. ૧૫૦૦ ગાલ્લી તો ૦૦ મણનું શું ?
- ૭) ૨૦૦ શેરના રૂ. ૦) = તો ૧ ગાલ્લીનું શું ?
- ૮) ૩ કાગળનો પૈસો તો રીમનું શું ?
- ૯) રૂ. ૩૦૦ એ રીમ તો ૮ તાવનું શું ?
- ૧૦) શેરની ૧ પાઈ તો ગાલ્લીનું શું ?
- ૧૧) ૧ પૈસાના એ કાગળ તો ૪ રીમનું શું ?
- ૧૨) ૨ શેરના રૂ. ૦) = તો માણીનું શું ?
- ૧૩) રૂ. ૧૮૦૦ માણી તો ૨ શેરનું શું ?
- ૧૪) રૂ. ૨૮૦ ગાલ્લી તો રૂ. ૦૦૦ નું કેટલું ?
- ૧૫) રૂ. ૦) = નું ૪ શેર તો ભારનું શું ?
- ૧૬) રૂ. ૧૫૦ નાં ૩ રીમ તો તાવનું શું ?
- ૧૭) રૂ. ૦) = નું ૧૨ શેર તો ૧ ખાંડી ૪ મણનું શું ?
- ૧૮) ૩ મણના રૂ. ૩૦૦ તો ૩ શેરનું શું ?
- ૧૯) ૩ શેરનો એક પૈસો તો ૨ માણીનું શું ?
- ૨૦) રૂ. ૭૦ એ રીમ તો ૭૦ પૈસાના કેટલા કાગળ ?
- ૨૧) ૧૦૦ રીમના રૂ. ૨૦૦ તો ૬ તાવનું શું ?
- ૨૨) રૂ. ૫૨૦ એ ગાલ્લી તો રૂ. ૦૦૦ નું કેટલું ?
- ૨૩) રૂ. ૧૦૦ ના ૨૦૦ રીમ તો ૧ ધા ૧ તાવનું શું ?
- ૨૪) રૂ. ૦) = નું ૩ શેર તો ભારનું શું ?
- ૨૫) ૪ તાવના રૂ. ૦) = તો રીમનું શું ?

પાંચમી યોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” આર આના.

પાંચમી ચોપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” ચાર આના. [૩૭

૩૨૦ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

મણુ ને નવટાંક; માણી ને ૧૥ શેર; ખાંડી ને ૨૥ શેર; કળશી ને ૨ શેર; ભાર ને ૩ શેર; બેડીઉં ને ૪ શેર; માછલ ને પોલ.

ભારે એકમ ઉપરથી હલકા એકમની કિંમત:—

- ૧) રૂપીઆથી ૫ ગણી બદામ, ૨) આનાથી ૫ ગણી વીસવાસી.
- ૩) પૌડથી પોણા પેની.

હલકા એકમ ઉપરથી ભારે એકમની કિંમત:—

- ૧) આનાથી ૨૦ ગણા રૂપીઆ. ૨) પૈસાથી ૫ ગણા રૂપીઆ.
- ૩) શિલિંગથી ૧૬ ગણા પૌડ.

મનોયત્ન ૧૧.

- ૧) રૂ. ૩૦) એ મણુ તો નવટાંકનું શું?
- ૨) ૫ રૂપીઆભારના રૂ. ૦)ના તો મણુનું શું?
- ૩) રૂ. ૪૫) ખાંડી તો ૨૥ શેરનું શું?
- ૪) રૂ. ૨૫) કળશી તો ૨ શેરનું શું?
- ૫) રૂ. ૫૫) ભાર તો ૩ શેરનું શું?
- ૬) રૂ. ૬૫) બેડીઉં તો ૪ શેરનું શું?
- ૭) રૂ. ૬૦)નું ૧૥ મણુ તો ૧૥ નવટાંકનું શું?
- ૮) રૂ. ૨૧ નું મણુ તો ૫ રૂપીઆભારનું શું?
- ૯) ૨૥ શેરના રૂ. ૦)ના તો ખાંડીનું શું?
- ૧૦) પોણો શેરના ૩ પૈસા તો રૂ ૬૥ માં કેટલું આવે?
- ૧૧) નવટાંકનો ૧૥ પૈસો તો મણુનું શું?
- ૧૨) ૦)ના નું ૨૥ શેર તો ખાંડીનો ભાવ શો?

- ૧૩) રૂ. ૫)નું શેર તો દોઢ પાશેરનું શું ?
 ૧૪) રૂ. ૦)નાનું ૩ શેર તો ૧ ખાંડી ૪ મણનું શું ?
 ૧૫) ૩ પોલ સડક બાંધવાનું ખર્ચ ૧૫૫ પેન્સ થાય તો ૩ માઇલ
 બાંધવાનું ખર્ચ શું થશે ?
 ૧૬) રૂ. ૦)નાનું ૩૫૫ શેર તો ગાલ્લીનું શું ?
 ૧૭) ૧૦ શેરના રૂ. ૭૫૫ તો ૧૫ રૂપીઆલારનું શું ?
 ૧૮) અઘોળ એલચીના રૂ. ૦)ના તો મણનું શું ?
 ૧૯) રૂ. ૨૦) એ માણી તો ૧૫૫ શેરનું શું ?
 ૨૦) રૂ. ૦)નાનું ૧૫૫ શેર તો માણીનું શું ?
 ૨૧) રૂ. ૦)ના તું ૦૫૫ શેર તો ૬ મણનું શું ?
 ૨૨) રૂ. ૧૬૦૦)નું વ્યાજ રૂ. ૨૫) તો રૂ. ૫)નું વ્યાજ કેટલું ?
 ૨૩) રૂ. ૮ વર્ષમાં રૂ. ૪૦૦) બચાવ્યા તો ૮ દિવસમાં શું બચશે ?



પ્રકરણ ૬. પરચુરાણુ દાખલા.

મનોયતન ૧૨.

સૂચના:—વ્યવહારમાં લાગુ પાડી હિસાબ મંડાવવા.

- ૧) કુંડીના રૂ. ૪૫૫૫ તો રૂ. ૦)નાના ના કેટલાં નંગ ?
- ૨) રૂ. ૧૮૫૫૫ના ૮૦ પતંગ મળે તો રૂ. ૨૫૫૫ નાં કેટલાં મળે ?
- ૩) ૪ કોડીના રૂ. ૧૫) તો ૧૦ નંગનું શું ?
- ૪) બેડીઆના ૪૭૫૫ રૂપીઆ તો રૂ. ૪૫૫૫નું કેટલું ?
- ૫) ૪ મણના રૂ. ૧૫૫૫ તો બેડીઆનું શું ?
- ૬) રૂ. ૧૨)નું ૦૫૫ મણ તો ૧૫૫ રૂપીઆનું કેટલું ?

ત્રીજી ચોપડીના “ડિક્શન શિક્ષક” વ્રણ આના. [૩૯

- ૭) કળશીના રૂ. ૭૧૧ તો ૨ મણનું શું ?
- ૮) ૩ મણના રૂ. ૩૧૧૧૧૧૧ તો ૧૨ શેરનું શું ?
- ૯) ગજના રૂ. ૨૧૧ તો રૂ. ૦૮ નું કેટલું ?
- ૧૦) રૂ. ૩૧ એ ગજ તો ૩ તસુનું શું ?
- ૧૧) રૂ. ૨૧૧૧૧૧૧ તોલો સોનું તો ૪ વાલનું શું ?
- ૧૨) ૩ વાલના રૂ. ૨૧૧૧ તો ૦૧૧૧ તોલાનું શું ?
- ૧૩) રૂ. ૩૭૧૧ નું ૩ ગજ તો ૯ તસુનું શું ?
- ૧૪) ૭ તસુના રૂ. ૦૮૧૧ તો ૨૧ ગજ ૨ તસુનું શું ?
- ૧૫) રૂ. ૧૨૧૧૧ સેકંડો તો રૂ. ૧૧૧૧૧ ના કેટલાં નંગ ?
- ૧૬) રૂ. ૩૩૧૧૧ હજાર તો ૧૨૫ નંગનું શું ?
- ૧૭) ૧૨૫ નંગના રૂ. ૬૧૦૧ તો હજારનું શું ?
- ૧૮) રૂ. ૬૧૧૧૧ ના ૨૫ નંગ તો ૨ સેકંડનું શું ?
- ૧૯) રૂ. ૦૮૧ ના ૨૫ નંગ તો ૨૧૧ રૂપીઆનાં કેટલાં નંગ ?
- ૨૦) રૂ. ૧૧૧૧ નું ૨ શેર તો ૦૧ શેરનું શું ?
- ૨૧) રૂ. ૩૧૧૧૧ નું શેર તો નવટાંકનું શું ?
- ૨૨) રૂ. ૪૧૧ નું શેર તો ૨ અધાળનું શું ?
- ૨૩) રૂ. ૭૧૧૧ એકર તો ૫ ગુંઠાનું શું ?
- ૨૪) ૫ ગુંઠાના ૧૫ રૂપીઆ તો એકરનું શું ?
- ૨૫) રૂ. ૧૦)એ ભાર તો રૂ. ૧૧ નું કેટલું ?
- ૨૬) રૂ. ૧૧૧ એ ડઝન તો રૂ. ૦૧૧૧ ના કેટલાં નંગ ?
- ૨૭) રૂ. ૧૨૧૧૧ માણી તો રૂ. ૧૧૧૧૧ નું કેટલું ?
- ૨૮) ભારના ૨૫૧૧ રૂપીઆ તો ૩ મણનું શું ?
- ૨૯) રૂ. ૭૧૧૧ એ ભાર તો રૂ. ૦૧૧૧૧૧૧ નું કેટલું ?
- ૩૦) રૂ. ૪૧૧૧ એ મણ તો રૂ. ૦૧૧૧૧૧૧ નું કેટલું ?

૪૦] ચોથી ચોપડીના “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

- ૩૧) ૩૦ ભારના ૬૮ રૂપીઆ તો ૩. ૧૦૦૦ નું કેટલું ?
 ૩૨) ૨ ડઝનના ૩૦. ૦૦૦૦ તો ૩. ૭)નાં કેટલાં નંગ ?
 ૩૩) ૩. ૦)૦૦૦૦ કુટ તો ૧૦૦ ઇંચનું શું ?
 ૩૪) ૫ કુટ ૪ ઇંચ ના ૩ આના તો ૮ ઇંચનું શું ?
 ૩૫) ૩. ૧૮૦૦૦ મહિનો તો ૩૦૦૦ દિવસનું શું ?
 ૩૬) ૩. ૫૬૧ મહિનો ૩. ૩૦૦૦ માં કેટલા દિવસ ?
 ૩૭) ૩. ૨૩૦૦ એ ખાંડી તો ૨૦૦ મણનું શું ?
 ૩૮) ૩. ૨૬૦૦૦ વીંધુ તો ૩. ૩૦૦૦૦ નું કેટલું ?
 ૩૯) ૧૦૦૦ રતીના ૩. ૦)૦૦૦૦ તો ૬ વાલ ૨ રતીનું શું ?
 ૪૦) શેર ૦)૦૦૦૦ ના ૩. ૦)૦૦૦૦ તો ૨૦૦ શેરનું શું ?
 ૪૧) ૭૦ શેરના ૩. ૧૦૦૦૦ તો ૩ મણનું શું ?
 ૪૨) ૩. ૪૫)નું વર્ષ તો ૦૦૦૦ મહિનાનું શું ?
 ૪૩) ૩. ૩૬૦)નું વર્ષ તો ૦૦૦૦ મહિનાનું શું ?
 ૪૪) ૧૦૦૦ મણ ૫ શેરના ૩. ૧૦૦૦૦૦ તો ગાલ્લીનું શું ?
 ૪૫) ૨૦૦ મણના ૩. ૬૦ તો ૨ ખાંડીનું શું ?
 ૪૬) ૩. ૨૦૦૦ નું પાંચ મણ તો ૩. ૦)૦૦૦૦ નું કેટલું ?
 ૪૭) ૩. ૦૦ નું શેર તો અઘાળનું શું ?
 ૪૮) ૩. ૦૦૦ નું શેર તો ૩. ૦)૦૦૦૦ નું કેટલું ?
 ૪૯) ૧૦ મણના ૩. ૦૦૦૦ તો ખાંડીનું શું ?
 ૫૦) ૩. ૧૦૦૦૦૦ તોલો તો ૨ વાલનું શું ?
 ૫૧) ૩. ૪૬૦૦૦૦ ગાલ્લી તો ૧૦૦૦ મણ ૫ શેરનું શું ?
 ૫૨) ૩. ૧૦૦૦ સેંકડો તો ૬૦ નંગનું શું ?
 ૫૩) ૩. ૨૪૦૦૦ તોલો તો ૩. ૧૦૦૦૦૦ નું કેટલું ?

- ૫૪) રૂ. ૧૨૥ ગ્રાસ તો ૬ નંગનું શું ?
- ૫૫) રૂ. ૧૬૧ કાથળો તો ૧૨૦ શેરનું શું ?
- ૫૬) રૂ. ૬૨૦ હજાર તો રૂ. ૩૦૦૦૦૦ કટલું નંગ ?
- ૫૭) ૧૧ દિવસના રૂ. ૩૦૦ તો વરસનું શું ?
- ૫૮) ૧૨૫ નંગના રૂ. ૦૦૦૦૦ તો ૨૦ નંગનું શું ?
- ૫૯) રૂ. ૪૦૦૦ નું ૩૦ ગજ તો રૂ. ૦૦૦૦૦ નું કટલું ?
- ૬૦) ૩૦૦૦ તોલાના રૂ. ૬૩૦૦૦ તો ૭૦૦૦ વાલનું શું ?
- ૬૧) રૂ. ૧૦૦ ના ૮ નંગ તો રૂ. ૭૦૦૦૦ કટલું નંગ ?
- ૬૨) રૂ. ૧૦૦ નું મણુ તો ૨૦૦ શેરનું શું ?
- ૬૩) ૭૦૦ ગુંદાના રૂ. ૬૦૦૦ તો એકરનું શું ?
- ૬૪) ૩૦૦ વાલના રૂ. ૦૦૦૦૦ તો તોલાનું શું ?
- ૬૫) રૂ. ૭૦ એ મણુ ખાંડ તો ૫ શેરનું શું ?
- ૬૬) ૧૦૦ પૈસાનું નવટાંક તો રૂ. ૦૦૦૦૦ નું કટલું ?
- ૬૭) ૩ અધોળનો રૂ. ૦૦૦૦૦ તો ૩ શેરનું શું ?
- ૬૮) રૂ. ૩૦૦ એ શેર તો અધોળનું શું ?
- ૬૯) રૂ. ૨૦૦ તો માસો તો રતીનું શું ?
- ૭૦) નવટાંકનો રૂ. ૦૦૦૦૦ તો શેરનું શું ?
- ૭૧) રૂ. ૩૦૦ એ શેર તો શેર ૦૦૦૦૦ કટલું ?
- ૭૨) શેરના રૂ. ૦૦૦૦૦ તો શેર ૦૦૦૦૦ નું શું બેસે ?
- ૭૩) માસાનો રૂ. ૦૦૦ તો ૨૦૦ રતીનું શું ?
- ૭૪) રૂ. ૦૦૦૦૦ નું ૦૦૦ શેર કોપરેલ મળે તો શેર ૨૦૦૦૦૦ નું બેસે ?
- ૭૫) રૂ. ૦૦૦૦૦ ની નવટાંક ચારોળી તો ૨૦૦ શેરનું શું ?
- ૭૬) ૧૦ શેરનો રૂ. ૦૦૦૦૦ તો ૩૦૦ મણુનું શું ?

૪૨] સુરત શહેરનો “ભૂગોળ શિક્ષક” ત્રણ આના.

- ૭૭) રૂ. ૨૦ નું મણુ તો ૫ શેરનું શું ?
૭૮) રૂ. ૧૦ નું શેર ૭૩ મળે તો ૬ અધોળનું શું ?
૭૯) રૂ. ૧૦૦ ની શેર સેવ તો શેર ૧૦૦ સેવનું શું ?
૮૦) રૂ. ૧ ની નવટાંક બદામ તો ૨૦ શેરનું શું ?
૮૧) ૨ અધોળના રૂ. ૧૦૦ તો ૨૦ શેરનું શું ?
૮૨) ૧૦૦ શેર દૂધના ૧૦૦ તો ૪૦૦ પાઈનું કેટલું આવે ?
૮૩) દોઢ પાઈરની ૪ પાઈ તો ૪ આનાનું કેટલું ?
૮૪) રૂ. ૧૦૦ ના ૨૦ શેર ચોખા મળે તો ૧૦૦૦ મણુ ૨ શેરનું શું ?
૮૫) રૂ. ૩૦ નું મણુ તો ૩ આનાનું કેટલું ?
૮૬) ફ્લોંગ મુસાફરીની ૧૦૦ પેન્સ તો ૨૦૦ માઇલનું શું બેસે ?
૮૭) ૨૦૦ ફ્લોંગ મુસાફરી ૨ શિલિંગમાં થાય તો ૧૦ માઇલની મુસાફરીનું શું બેસે ?
૮૮) મણુ વેગળના રૂ. ૧૦૦ તો રૂ. ૨૦૦ માં કેટલાં આવશે ?
૮૯) નવટાંકનો રૂ. ૧૦૦ તો રૂ. ૨૦૦ માં કેટલું આવે ?
૯૦) ૩૦૦ પૈસાનું ૫ શેર તો રૂ. ૧૦૦ નું કેટલું આવે ?
૯૧) શેરનો રૂ. ૧૦૦ તો રૂ. ૧૦૦ માં કેટલું આવે ?
૯૨) ૮૦ ડાઝ ૧ નંગના ૧૨૦૦ રૂપિયા તો ૧૫ નંગનું શું ?
૯૩) પૌંડ વજનના ૩૦૦ પૌંડ ખડે તો ૧૦૦ ઑંસનું શું ?
૯૪) ૧૦ ઑંસ દવાની ૧૦૦ શિલિંગ બેસે તો ૨૦૦ પૌંડમાં કેટલી આવે ?
૯૫) રૂ. ૧૦૦ એ માણી વાલ મળે તો ૧૦૦ મણુનું શું ?
૯૬) રૂ. ૧૦૦ એ ભાર તો ૪૦૦ મણુનું શું ?
૯૭) રૂ. ૨૫૦ એ તોલો સોનું તો ૧ વાલ ૧ રતીનું શું ?
૯૮) રૂ. ૧૨૦ એ બેટીઈ તો ૬૦ મણુનું શું ?

- ૯૯) ૩. ૧પાનું હજાર તો ૧૨૫ નંગનું શું ?
- ૧૦૦) ૩. ૧ાનું શેર તો અધોળનું શું ?
- ૧૦૧) ૩. ૪ાનું મણ તો ૨ા શેરનું શું ?
- ૧૦૨) ૩. ૦)નું શેર તો અધોળનું શું ?
- ૧૦૩) ૩. ૧૫) એ કળશી તો ૪ શેરનું શું ?
- ૧૦૪) ૫ પૈસાનું વાલ તો ગદિઆણાનું શું ?
- ૧૦૫) ૩. ૧૨ા ગદિઆણા તો વાલનું શું ?
- ૧૦૬) ૨ા શેરના ૩. ૦)ના તો મણનું શું ?
- ૧૦૭) ૩. ૦)નું વાલ તો ૧ા તોલાનું શું ?
- ૧૦૮) ૩. ૧ાનું મણ તો ભારનું શું ?
- ૧૦૯) ૩. ૧)નું ૧ા મણ તો ભારનું શું ?
- ૧૧૦) ૧ા મણ કેરીના ૩. ૩) તો ૨ા કળશીનું શું ?
- ૧૧૧) ૩. ૧ાના ૨ પાઈનું ૧ા મણ તો ૧ા શેરનું શું ?
- ૧૧૨) એક આનાનું ૨ા શેર તો ૨ા મણનું શું ?
- ૧૧૩) શેરના ૩ આના તો શેર ૦)નું કેટલું ?
- ૧૧૪) એક રૂપીઆનું ૧૨ શેર તો ૧ા શેરનું શું ?
- ૧૧૫) ૩. ૨ા ગદિઆણા તો વાલનું શું ?
- ૧૧૬) ૩. ૦)ના નું એક અધોળ તો ૩. ૨ા નું કેટલું ?
- ૧૧૭) ૩. ૩ાનું મણ તો ૫ શેરનું શું ?
- ૧૧૮) ૩. ૧પા નું કળશી તો ૨ા મણનું શું ?
- ૧૧૯) ૩. ૦ાનું વાલ તો ૧ા તોલાનું શું ?
- ૧૨૦) ૨ા ગદિઆણાના ૩. ૪૦) તો ૩. ૧ા નું કેટલું આવે ?
- ૧૨૧) ૩. ૧) ની ૩ શેર બરશી તો ૩. ૦) ની કેટલી ?
- ૧૨૨) ૩. ૦)ના પાઈનું ૨ા શેર તો અધોળનું શું ?

૪૪] પાંચમા ધોરણનો “નુપ્પગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

- ૧૨૩) શેર ૦)ન્ના ૩. ૦)ન્ તો સવાપાંચશેરનું શું ?
- ૧૨૪) ૨૧ શેરનો એક પૈસો તો ૩૧૧ મળુ ૪ શેરનું શું ?
- ૧૨૫) ૩. ૦)ન્નું ૨૧ શેર તો ૩. ૦)ન્ નું કેટલું ?
- ૧૨૬) ૩. ૦)ન્નાનું ૬૧ શેર તો મળુનું શું ?
- ૧૨૭) ૭૧ શેરનો એક રૂપીઓ તો ૭૧૧ મળુનું શું ?
- ૧૨૮) મળુના ૩. ૧૧૧૧ તો કળશીનું શું ?
- ૧૨૯) ૭ પૈસાનું વાલ તો ૦૧૧ ગદિઆણાનું શું ?
- ૧૩૦) મળુના ૩. ૧૧૧૧ તો કળશીનો ભાવ શો ?
- ૧૩૧) ૩. ૧૧૧૧નું મળુ તો ૩. ૦૧૧૧૧નું કેટલું આવે ?
- ૧૩૨) ૩. ૦) નું અધોળ તો ૧૧ શેરનું શું ?
- ૧૩૩) ૨૧૧ શેરના ૧૧૧૧ પૈસા તો ૧૧૧૧ મળુનું શું ?
- ૧૩૪) ૩. ૦)ન્નું અધોળ તો ૩. ૧૧૧૧નું કેટલું ?
- ૧૩૫) અધોળનો ૩. ૦)ન્ તો ૩. ૦૧૧૧૧નું કેટલું ?
- ૧૩૬) ૩. ૧૭૧૧નું કળશી તો ૩. ૧)ન્ના ૧૧૧ પાઈનું કેટલું ?
- ૧૩૭) ૧૧ મળુના ૩. ૧૧૧૧૧ તો ખાંડીનું શું ?
- ૧૩૮) ૩. ૪૨) નું વર્ષ તો ૦૧૧૧ મહિનાનું શું ?
- ૧૩૯) ૨ મળુના ૩. ૨)ન્ના તો બેડીઆનું શું ?
- ૧૪૦) ૩. ૧૧૧ મહિનો તો ૩. ૨૧૧૧માં કેટલા દિવસ ?
- ૧૪૧) ૧૧૧ મળુના ૩. ૨૧ તો ભારનું શું ?
- ૧૪૨) ૪૧૧ તમ્બુના ૩. ૦૧૧૧૧૧ તો ૩ ગજનું શું ?
- ૧૪૩) ૩. ૨૬૧૧૧૧ તોલો તો ૨ વાલનું શું ?
- ૧૪૪) ૩. ૩૫) સેકડો તો ૩. ૨)ન્નાં કેટલાં નંગ ?
- ૧૪૫) ૩. ૪૩૧૧૧ એ હજાર તો ૬૨૧૧ નંગનું શું ?
- ૧૪૬) ૦૧૧૧ હજારના ૩. ૦)ન્ તો ઓસનું શું ?

ગુજરાતની સાં બૂં ની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના. [૪૫

- ૧૪૭) રૂ. ૧૨૥ સેકડો તો રૂ. ૧૦૦૦ કેટલા નંગ ?
- ૧૪૮) રૂ. ૫૦) નું ૧૧ મણુ તો ૧૧ શેરનું શું ?
- ૧૪૯) રૂ. ૧૮૦૦ એ ભાર તો ૨૪ શેરનું શું ?
- ૧૫૦) રૂ. ૪૫)નું વર્ષ તો રૂ. ૨૦૦૦ માં કેટલી મુદત ?
- ૧૫૧) રૂ. ૨૪૦૦ એ તોલો તો ૦૧ વાલ ૦૦૦ રતીનું શું ?
- ૧૫૨) ૧૦૦ મણુના રૂ. ૨૦૦૦ તો ભારનું શું ?
- ૧૫૩) રૂ. ૪૦૦ મણુ તો ૧૧ શેરનું શું ?
- ૧૫૪) રૂ. ૬૪૦૦ બેડીઠિં તો મણુનું શું ?
- ૧૫૫) રૂ. ૫૮) બેડીઠિં તો ૧૧ મણુનું શું ?
- ૧૫૬) વાલના રૂ. ૦૦૦૦૦ તો તોલાનું શું ?
- ૧૫૭) રૂ. ૦૦૦૦૦ વાલ તો ૧ ગદિઆણા નું શું ?
- ૧૫૮) રૂ. ૧૧૦૦૦ કળશી તો ૪૦૦ મણુનું શું ?
- ૧૫૯) ૦૦૦ મણુની દળામણી રૂ. ૦)૦૦૦ તો કળશીનું શું ?
- ૧૬૦) રૂ. ૫૨૦૦૦ બેડીઠિં તો ૨ બેડીઆ ૪ મણુનું શું ?
- ૧૬૧) રૂ. ૨૦૦૦ એ મણુ તો ૩૦૦૦ શેરનું શું ?
- ૧૬૨) રૂ. ૨૧૦૦૦ મણુ તો ૧૫ શેરનું શું ?
- ૧૬૩) રૂ. ૨૧૦૦ બેડીઠિં તો ૨૦૦ બેડીઆં ૫ મણુનું શું ?
- ૧૬૪) તોલાના રૂ. ૦૦૦૦૦ તો ૦૧ ગદિઆણા ૨ વાલનું શું ?
- ૧૬૫) ૨૦૦ શેરના ૭૦૦ આના તો ૨૦૦ મણુનું શું ?
- ૧૬૬) રૂ. ૦૦૦૦૦૦ મણુ તો બેડીઆનું શું ?
- ૧૬૭) ૨ વાલનો રૂ. ૧૦૦૦૦૦ તો ૩ તોલાનું શું ?
- ૧૬૮) રૂ. ૦૦૦૦ એ મણુ મીઠું તો રૂ. ૮૦૦૦૦૦ કેટલું ?
- ૧૬૯) એક આનાનું ૩૦૦ વાલ તો ૧૨૦ તોલાનું શું ?
- ૧૭૦) રૂ. ૧૮૦૦૦ એ શેર તો રૂપીઆભારનું શું ?

૪૬] બીજા ધોરણનો 'ધ્રુવગણિત શિક્ષક' બે આના

- ૧૭૧) ૩. ગત્રાનું ૧૧ શેર તો ૩૫૫ મળુનું શું ?
- ૧૭૨) ૩. ૨૭૫ મહિનો તો ૧૨ દિવસનું શું આપવું ?
- ૧૭૩) કોડીના ૩. ૨૮૫૫ તો ૪ નંગનું શું ?
- ૧૭૪) ૩. ૧૬૧ ખાંડી તો ૩. ૨૪૫માં કેટલું આવશે ?
- ૧૭૫) ૩૫ નળીઆના ૩. ૧૫૫ તો હળ્લરનું શું ?
- ૧૭૬) ૩. ૧)ની ૫ કોડી તો ૬ નંગનું શું ?
- ૧૭૭) ૩. ૧૫૫ એ ગ્રાસ તો ૨ ગ્રાસ ૪ ડઝનનું શું ?
- ૧૭૮) ૩. ૨૬૫૫ સેકંડો તો કોડીનું શું ?
- ૧૭૯) ૩. ૩૬૫૫નું એકર તો ૩. ૪૫૫૫૫નું કેટલું ?
- ૧૮૦) વીંધાના ૩. ૩૪૫ તો ૩. ૧૨૫૫૫માં કેટલું આવે ?
- ૧૮૧) ૩. ૧૫નું ૧૫૫ વાર તો ૫૫ ગજનું શું ?
- ૧૮૨) ૩. ૪૫૫ એ વાર તો ૩. ૫૫ નું કેટલું ?
- ૧૮૩) ૬ વારનો ૩. ૧) તો ૨૪૫૫ ગજનું શું ?
- ૧૮૪) ગજના ૩. ૧૦૫ તો ૩. ૧૫૫૫માં કેટલું આવે ?
- ૧૮૫) ૩. ૧)નું ૧૦ ગજ તો ૩. ૧૫૫૫નું કેટલું ?
- ૧૮૬) ૮૫ ગજનો ૩. ૧) તો ૫૫૫ વારનું શું ?
- ૧૮૭) ૩. ૧૫૦)નું ૨ ટકા લેખે ૧૫૫ વર્ષનું વ્યાજ શું ?
- ૧૮૮) ૩. ૨૫૫૫ ગજ તો ૧૫૫ વાર ૬ તરુનું શું ?
- ૧૮૯) ૩૨૫૫ ૧ પાઈનો તોલો તો ૧૫૫ ગદિઆણા ૩૫૫ વાલ
૧૫૫ રતીનું શું ?
- ૧૯૦) ખાંડીના ૩. ૩૭૫ તો ૩. ૫૫૫નું કેટલું આવે ?
- ૧૯૧) ૩. ૨૦)નું ૩૭૫૫ મળુ તો ૩. ૬૫૫૫નું કેટલું ?
- ૧૯૨) હળ્લરના ૩. ૪૫૫૫ તો ૬૦ નંગનું શું ?
- ૧૯૩) ૩. ૧૨૫ એ સેકંડો તો ૩. ૧૫૫૫નાં કેટલાં નંગ ?

ત્રીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” અઢી આના. [૪૭

- ૧૬૪) ૩. ૪૦) નું ૬૫ વર્ષનું વ્યાજ ૩. ૭) થયું તો દર કેટલો ?
- ૧૬૫) ૨૫૦૦ નળીઆના ૩. ૧૮૫૫ તો સેકેડો ભાવ શો ?
- ૧૬૬) ૩. ૧૭૫ એ મળુ તો શેર ૧૩૫૫નું શું ?
- ૧૬૭) ૩. ૬૭૫૫ સેકેડો તો ૧૫૨૦ નંગનું શું ?
- ૧૬૮) ૩. ૨૫૫ એ ગજ તો ૭ ગજ રા તસુનું શું ?
- ૧૬૯) ગજના ૩. ૮૫ તો ૩. ૧)નું કેટલું ?
- ૨૦૦) રોજના ૦)ત્ર ૧ પાર્ષ તો વર્ષનું શું ?
- ૨૦૧) ૩. ૦)ત્રનું ૧૫ વાલ તો રા તોલાનું શું ?
- ૨૦૨) ૩. ૩૫૫૫નું ૦૫ મળુ ૬૫૫ શેર તો ૪૫ શેરનું શું ?
- ૨૦૩) ૩૫૫ શેરના ૩. ૧૫૫૫તો ૬ શેરનું શું ?
- ૨૦૪) ૩. ૨૭૫નું ૧૫ મળુ તો ૩. ૦૫૫૫નું કેટલું આવે ?
- ૨૦૫) ૧૫ શેરના ૩. ૦)ત્રા નો ૧ મળુ ને શેર ૦૫૫નું શું ?
- ૨૦૬) વર્ષના ૩. ૧૪૬૫ તો ૩. ૩૦૫૫માં કેટલા દિવસ ?
- ૨૦૭) ૩. ૨૩૫૫ મળુ તો ૩. ૨૫માં કેટલું આવે ?
- ૨૦૮) ૩. ૦)ત્રનું ૩ તસુ તો ૪૫ વારનું શું ?
- ૨૦૯) ૧ મળુના ૩. ૧૭૫ તો ૩. ૦)૫૫નું કેટલું ?
- ૨૧૦) ૩. ૪૫) ગાલ્સી તો ૩. ૦૦૫નું કેટલું ?
- ૨૧૧) તોલાનો ૩. ૧૫ તો ૧૫ વાલ ૧૫ રતીનું શું ?
- ૨૧૨) ૦૫ મળુના ૩. ૫) તો અધાળનું શું ?
- ૨૧૩) ૬ પૈસાનું શેર ૩૫ તો ૧૦ પૈસાનું કેટલું ?
- ૨૧૪) ૩. ૨૧) એ મળુ તો ૩. ૪૫૫૫નું કેટલું ?
- ૨૧૫) ૩૫૫ મળુના ૩. ૩૫૦૫ તો ખાંડીનો ભાવ શો ?
- ૨૧૬) ૩. ૬)માં ૧૨ દિવસ તો મહિનાનું શું ?
- ૨૧૭) ૩. ૧૫૫૫ મળુ તો ૧૫ ખાંડી ૩ મળુનું શું ?

૪૮] ચોથા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

- ૨૧૮) રૂ. ૭૫) વર્ષ તો ૩ માસ ૧૨ દિવસનું શું ?
- ૨૧૯) ખાંડીના રૂ. ૧૮૩૩ તો રૂ. ૦)નાનું કેટલું ?
- ૨૨૦) મણુના રૂ. ૧૩૩૩ તો ૨ શેરનું શું ?
- ૨૨૧) રૂ. ૨૦૧ નું ૩૩૩૩ મણુ તો રૂ. ૬૩૩ નું કેટલું ?
- ૨૨૨) ૩ તસુના રૂ. ૦)ના તો ૨૧ ગજનું શું ?
- ૨૨૩) રૂ. ૫૩૩ નું ગજ તો રૂ. ૦૩૩૩નું કેટલું ?
- ૨૨૪) રૂ. ૩૩૩ નું મણુ તો રૂ. ૦૩૩૩ નું કેટલું ?
- ૨૨૫) મહિનાના રૂ. ૬૩૩ તો ૫ દિવસનું શું ?
- ૨૨૬) રૂ. ૨૬૧ મહિનો તો ૧૦ દિવસનું શું ?
- ૨૨૭) રૂ. ૧) નું ૧૩૩ શેર તો રૂ. ૦)નાનું કેટલું ?
- ૨૨૮) રૂ. ૧) નું ૧૩૩ શેર તો ૭૩૩ રૂપિયાભારનું શું ?
- ૨૨૯) રૂ. ૩૩૩૩ ગાલ્લી તો કળશીનું શું ?
- ૨૩૦) એક પૈસાની ૨ સ્ટીલ મળે તો રૂ. ૫)માં કેટલી સ્ટીલ આવે ?
- ૨૩૧) રૂ. ૪૬૩૩ વીંધુ તો રૂ. ૧૬૩૩ ૦૩૩ નું કેટલું આવે ?
- ૨૩૨) રૂ. ૧૧ ના ૨૫ નંગ તો કોડીનું શું ?
- ૨૩૩) રૂ. ૩૩ એ ગજ તો ૩૩ ગજ ૩ તસુનું શું ?
- ૨૩૪) ૨૫૩૩ એ ભાર તો ૭ મણુ ૫ શેરનું શું ?
- ૨૩૫) રૂ. ૩૧૩૩૩ મહિનો તો રૂ. ૬૩૩ માં કેટલા દિવસ ?
- ૨૩૬) રૂ. ૨૩૩ એ હજાર ૨૩૫૦૦ નંગનું શું ?
- ૨૩૭) રૂ. ૦)ના ૨૦ નંગ તો ૨૫૦૦ નંગનું શું ?
- ૨૩૮) રૂ. ૧૬) ના હજાર તો રૂ. ૧) ના કેટલાં નંગ ?
- ૨૩૯) પાંદડાંના ૨૩૩ નંગ તો એ હજારનું શું ?
- ૨૪૦) હજારના રૂ. ૩૭૩૩ તો રૂ. ૦)ના કેટલાં નંગ ?
- ૨૪૧) રૂ. ૧૩૩ ના ૧૨૫ નંગ તો સેંકડાનું શું ?

બાળપોથીના “ડિક્શન શિક્ષક” એ આના. [૪૬

- ૨૪૨) ૪ શેરનો ૩. ૦)ના તો ૧૧ કળશીનું શું ?
- ૨૪૩) ૩. ૨ પાન ગજ તે ૮ તસુનું શું ?
- ૨૪૪) ૪૫ નંગના ૩. ૧)ના સેકડાનું શું ?
- ૨૪૫) ૩. ૧૧ના સેકડો તો ૩. ૧)ના કેટલા નંગ ?
- ૨૪૬) ૩. ૨૧ સેકડો તો ૩. ૧૧ ના કેટલા નંગ ?
- ૨૪૭) ૦૧૧ શેરના ૩. ૦)ના તો ૩. ૭૫) નું કેટલું ?
- ૨૪૮) ૩. ૧૧ના ના ૮૫ નંગ તો સેકડાનું શું ?
- ૨૪૯) ૬૦ નંગનો ૩. ૧૧ તો સેકડાનું શું ?
- ૨૫૦) ૩. ૧૧ના ના ૪૫ નંગ તો હજારનું શું ?
- ૨૫૧) પાઈનું ૨૧ શેર તો ૦૧ ગાલ્લી ૫ મળુનું શું ?
- ૨૫૨) ૩. ૦૧ના ના ૧૨૦ નંગ તો ૪ નંગનું શું ?
- ૨૫૩) ૧૧ ગજના ૩. ૦)ના તો ૩. ૨૧ના નું કેટલું ?
- ૨૫૪) ૩. ૫૧ એ કોડી તો હજારનું શું ?
- ૨૫૫) ૩. ૨૪ નું ખાંડી તો ૧૧૧ મળુ ૫ શેરનું શું ?
- ૨૫૬) ૩. ૦)ના નું શેર તો ગાલ્લીનું શું ?
- ૨૫૭) ૫ દિવસના ૩. ૦૧ના તો ૨ મહિના ૨ દિવસનું શું ?
- ૨૫૮) ૩. ૦૧ નું ૬૧ શેર તો ૧૧ મળુનું શું ?
- ૨૫૯) ૩. ૦)ના વ્યાજ મેળવવા ૩. ૧૦૦) રોકવા તો ૩. ૫૦) વ્યાજ મેળવવા શું રોકવું ?
- ૨૬૦) એક રૂપીએ ૪ પાઈ કર ભરવો પડે તો ૩. ૦૧ કર કેટલાની આવક હોય તો ભરવો પડે ?
- ૨૬૧) ૩. ૩૦ મળુ દૂધ મળે તો ૧૧ મળુ ૫ શેરનું શું ?
- ૨૬૨) ૩. ૦)ના શેર ગોળ તો ૩. ૩૦ના માં કેટલો આવશે ?

૫૦] પહેલી ચાપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” અઢી આના

- ૨૬૩) એક રૂપીએ રૂ. ૦)૦ કર ભરવો પડે છે, તો એ લેખે મારે
રૂ. ૦ કર ભરવો પડે છે ત્યારે મારી ચોક્ખી આવક કેટલી ?
- ૨૬૪) રૂ. ૨૧૧ ખાંડી તો ૨૫ શેરનું શું ?
- ૨૬૫) એકરના રૂ. ૨૮૫) તો ૧૧ ગુંદાનું શું ?
- ૨૬૬) ૧૦૦ નાળીએરના રૂ. ૯૮૮ તો રૂ. ૨૮૮૮ નાં કેટલાં ?
- ૨૬૭) રૂ. ૧૧૧ કોથળો તો ૬૧ શેરનું શું ?
- ૨૬૮ રૂ. ૧૩૬) ભાર તો ૦૮૮ મણનું શું ?
- ૨૬૯) ૫ ટકા લેખે રૂ. ૭૨૦) નું દોઢ વર્ષનું વ્યાજ શું ?
- ૨૭૦) રૂ. ૨૮૮ માં ૧૧ ગુંદો તો એકરનું શું ?
- ૨૭૧) ૬૧ નંગના રૂ. ૦૮૮ તો સંકડાનું શું ?
- ૨૭૨) રૂ. ૦૮૮ નું ૭૮૮ શેર તો ૨ ભારનું શું ?
- ૨૭૩) ૦૮ મણના રૂ. ૨૧ તો ૨ ભારનું શું ?
- ૨૭૪) રૂ. ૨૮૮૮ નું ૧૧ ગજ તો ૨ ગજનું શું ?
- ૨૭૫) ૫ શેરના રૂ. ૦૮૮ તો બેડીઆનું શું ?
- ૨૭૬) રૂ. ૩૦૮ નું ૮૮ શેર તો કળશીનું શું ?
- ૨૭૭) રૂ. ૨૮૮ નું ૫ શેર તો બેડીઆનાં ભાવ શા ?
- ૨૭૮) રૂ. ૨૮૮ નું શેર તો રૂ. ૧૮૮ નું કેટલું ?
- ૨૭૯) રૂ. ૨૩૮૮ બેડીઉં તો ૧૫ શેરનું શું ?
- ૨૮૦) રૂ. ૧) ૦૮૮ નું ૭૮૮ શેર તો રૂ. ૭૦) નું કેટલું ?
- ૨૮૧) ૨૮૮ શેરના ૩૮૮ પૈસા તો ૧૬ મણનું શું ?
- ૨૮૨) ૩ પૈસાનું ૧૧ શેર તો રૂ. ૧૮૮ નું કેટલું ?
- ૨૮૩) ૫ શેરની ૯ પાઈ તો કળશીનું શું ?
- ૨૮૪) ૧૧ શેરના ૩૮૮ પૈસા તો ૮ મણનું શું ?
- ૨૮૫) રૂ. ૮૮૮ નું મણ તો ૭ શેરનું શું ?

ગુજરાતની સાઠ જૂઠી પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ વ્યાના. [૫૧]

- ૨૮૬) ૩. ૨૫૬) બેડીકે તો ૩. ૧) નું કેટલું ?
- ૨૮૭) ૩. ૮૪) ખાંડી તો ૩. ૫૦ નું કેટલું ?
- ૨૮૮) એક વ્યાનાનું ૧૫ શેર તો ૧૦૦ ગાલ્લી ૩ મણનું શું ?
- ૨૮૯) ૩. ૭૨) ભાર તો ૩. ૧૦૦૦ નું કેટલું ?
- ૨૯૦) ૪૧, ૪૪, ૪૮, ૫૦ અને ૬૦ તોલે ૩૨ મણ પાકાના કાચા મણ કેટલા ?
- ૨૯૧) ૩. ૩૭૦ ખાંડી તો ૧૦૦ શેરનું શું ?
- ૨૯૨) ૧૨૦ શેરના ૩. ૧૦૦૦ ૧ પાર્થ તો ખાંડીનું શું ?
- ૨૯૩) ૩. ૨૭૦ ખાંડી તો ૧૦ શેરનું શું ?
- ૨૯૪) ૩. ૦) નું ૦૧ શેર તો કળશીનું શું ?
- ૨૯૫) ૩. ૬૦) ભાર તો ૪ મણનું શું ?
- ૨૯૬) ૩. ૭૬૦૦૦ ગાલ્લી તો ૫ શેરનું શું ?
- ૨૯૭) ૧૦૦ પૈસાના ૪ તાવ તો ૩. ૭૦૦ ના કેટલા કાગળ ?
- ૨૯૮) ૫ શેરના ૩ પૈસા તો ગાલ્લીનું શું ?
- ૨૯૯) ૩. ૦૦૦૦ ૫ શેર તો ૧૦૦ ખાંડીનું શું ?
- ૩૦૦) ૨ પાર્થનું ૫ શેર તો ગાલ્લીનું શું ?
- ૩૦૧) ૩. ૩૦૦ રીમ તો ૨૦૦ રીમ ૨ તાવનું શું ?
- ૩૦૨) ૩. ૦૦૦૦ નું ૫ શેર તો ગાલ્લીનું શું ?
- ૩૦૩) ૨૪ શેર પાકાના ૪૨, ૪૪, ૪૫, ૪૮ અને સાંકા તોલે કાચા શેર કેટલા ?
- ૩૦૪) ૧ વ્યાનાનું ૩ શેર તો ૪૦૦ મણીનું શું ?
- ૩૦૫) ૩. ૫૨૦ ગાલ્લી તો ૧૫ શેરનું શું ?
- ૩૦૬) ૩. ૪૫) નું વર્ષ તો ૧૦૦ માસ ૧૦૦ દિવસનું શું ?
- ૩૦૭) મણે ૨, ૨૧, ૨૧, ૩, ૩, અને ૪ શેર આરદાન કાપતાં ૨૪ મણનું બાકી તોલ શું રહેશે ?

પર] પાંચમા ધોરણના “નુપ્તગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

૩૦૮) ૧ પેનની ૨ પાઈ તો ૩. ૧)માં કેટલી આવશે ?

૩૦૯) ૩. ૪૫) ભાર તો ૪ શેરનું શું ?

૩૧૦) ભારના ૩. ૩૭૫ તો ૩. ૦૫૦ નું કેટલું ?

૩૧૧) ૨૫ શેરના ૩. ૦)૦ તો ૩. ૦૫૦ નું કેટલું ?

૩૧૨) રીમના ૩. ૫) તો તાવનું શું ?

૩૧૩) ૫ શેરના ૩. ૦૫૦ તો ગાલ્લીનું શું ?

૩૧૪) ૩. ૨૭૦ ગાલ્લી ૨૫ મણનું શું ?

૩૧૫) ૪૨ તોલે ૨૧ મણનું, ૪૪ તોલે ૫૫ મણનું, ૪૫ તોલે ૬૭ મણનું, ૪૮ તોલે ૮૪ મણનું, અને ૬૦ તોલે ૭૫ મણ કાચાના પાકા મણ કેટલા ?

૩૧૬) ૩. ૬૦ એ સેકડો તો ૧૦ નંગનું શું ?

૩૧૭) ૩. ૧૫ તોલે તો ૩. ૦૫૦ માં કેટલું આવે ?

૩૧૮) ૩. ૭૫ એ રીમ તો ૨ તાવનું શું ?

૩૧૯) ૩. ૧૫) ના ૫ રીમ તો ૫ તાવનું શું ?

૩૨૦) ૩. ૭૫ મણ તો શેર ૦)૦ નું શું આવવું ?

૩૨૧) ૨ અધોળના ૩. ૦)૦ તો મણનું શું ?

૩૨૨) ૭ આનાનું ૨૫ શેર તો ખાંડીનું શું ?

૩૨૩) ૧ શેરનો ૩. ૦)૦૦૦ તો કળશીનું શું ?

૩૨૪) ૩ શેરના ૩. ૦૦૦ તો ભારનું શું ?

૩૨૫) નવટાંકના ૪ પૈસા તો મણનું શું ?

૩૨૬) ૦૦૦ પાશેરની ૧ પાઈ તો ૦૦૦ શેરનું શું ?

૩૨૭) ૩. ૦)૦ નું નવટાંક તો મણનું શું ?

૩૨૮) ૩. ૨૫) નું મણ તો ૩. ૦૫૦ નું કેટલું આવે ?

૩૨૯) ૩. ૦૦૦ નું અધોળ તો અધમણનું શું ?

પાંચમી ચાપડીનો ડિક્શન શિક્ષક ચાર વ્યાના. [૫૩

- ૩૩૦) ૩. ૧૫)નું ૦૦ મણુ તો ૩૫૦આભારનું શું ?
- ૩૩૧) ૩. ૦)નું શેર આવે તો ૩ ૨૫)માં કેટલું આવે ?
- ૩૩૨) પૈસાનું નવટાંક તો મણુનું શું ?
- ૩૩૩) ૩. ૩૦૦ સેકંડો તો હમ્મરનું શું ?
- ૩૩૪) ૧૦ શેરનો ૩. ૦ ૦૦૦ તો ૦૦ ખાંડી નું શું ?
- ૩૩૫) ૩. ૦૦૦૦ ની ૧૦૦ પેન તો ૧૦ પેનનું શું ?
- ૩૩૬) ૩. ૧૦નું શેર તો ૩ ૦)નું કેટલું ?
- ૩૩૭) ૩. ૧૦૦ ના ૧૦૦ કેળાં મળે તો ૨૩૨ કેળાંનું શું ?
- ૩૩૮) ૩. ૬૫૦૦ ગાલ્લી તો ૪૦ મણુનું શું ?
- ૩૩૯) સેકંડના ૩. ૩)નું તો ૩. ૧૦૦૦નાં કેટલા નંગ ?
- ૩૪૦) ૮૦ નંગના ૩. ૩૦૦ તો સેકંડાનું શું ?
- ૩૪૧) એક ટોપીના ૩. ૦)ના પડે તો ૩. ૬૦૦માં કેટલી ટોપીઓ આવે ?
- ૩૪૨) ૧૦૦ શેરના ૩. ૦)નું તો ૩.૨૦૦ માં કેટલું આવે ?
- ૩૪૩) શેર ૩)નું તો એક વ્યાનો તો ખાંડીનું શું ?
- ૩૪૪) ૩. ૨૦૦ એ માણુ તો શેરનું શું ?
- ૩૪૫) ૧૦૦ દિવસના ૩. ૧)નું તો વર્ષનું શું ?
- ૩૪૬) ૫ શેરના ૩. ૦)ના તો ૮ મણુનું શું ?
- ૩૪૭) ૧૦૦ શેર દુધના ૩. ૦)ના તો ૩. ૩૦) નું કેટલું ?
- ૩૪૮) ૮ મણુના ૩. ૨૫) તો ૧ શેરનું શું ?
- ૩૪૯) ગાલ્લીના ૩. ૪૦) તો ૩. ૦)નાં કેટલું આવે ?
- ૩૫૦) ૩. ૨૮)નું મહિનો તો ૨૦૦ મહિના ૧૦ દિવસનું શું ?
- ૩૫૧) રીમ કાગળનો ૩. ૧૦૦ પડે તો ૨૦૦ તાવનું શું ?

[સમાપ્ત]

મેસર્સ. સી. ડી. શાહ એન્ડ કોં ફૂત-પુસ્તકો.

બાળવર્ગની નોટ બે આના.

પહેલીના અર્થ અઢી આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી, પાઠનો સાર, અધરા શબ્દો, જોડાક્ષર, ડબ્બેલ્સની ડિલ વગેરે.

બીજીના અર્થ ચાર આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર, ભૂગોળના સવાલ, પાઠવાર અધરા શબ્દો, જોડાક્ષર. ડિલ વગેરે.

ત્રીજીના અર્થ પાંચ આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર, ભૂગોળના સવાલ, પાઠવાર અધરા શબ્દો, જોડાક્ષર, કાંડાની ડિલ વગેરે.

ચોથીના અર્થ સાડા સાત આના જેમાં:—અર્થ કવિતાની સમજુતી, તમામ પાઠના સવાલ તથા સાર, અધરા શબ્દો, જોડાક્ષર, મુંબઇ ઇલાકાની ભૂતળ, ડિલ વગેરે.

પાંચમીના અર્થ આઠ આના જેમાં:—અર્થ, કવિતાની સમજુતી વ્યુત્પત્તિ પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર. અપૂર્ણાંકના નિયમો બ્રિટિશ હિંદના રાજકીય ભાગ વગેરે.

છઠીના અર્થ નવ આના જેમાં:—શબ્દાર્થ વ્યુત્પત્તિ પ્રમાણે અને રૂઠ બંને રીતે, કવિતાનો અન્વય, કવિતાની સમજુતી, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર, વગેરે.

સાતમીના અર્થ દસ આના જેમાં:—શબ્દાર્થ વ્યુત્પત્તિ પ્રમાણે અને રૂઠ બંને રીતે કવિતાનું વિવરણ-સ્ક્રુટિકરણ, પાઠના સવાલ, પાઠનો સાર, કવિતામાં આવેલા ભક્તોની ઓળખાણ વગેરે.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૧ લાના અર્થ ૪ આના
કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૨ જાના અર્થ ૫ આના
કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૩ જાના અર્થ ૭ આના
ત્રિવેદિ વાચનમાળા સાતે પુસ્તકોના અર્થો તૈયાર છે.
મેસર્સ. સી. ડી. શાહ એન્ડ કોં શાહપોર-સુરત.

મુખ્યગણિતની ચોપડી ખરીદતાં પહેલાં “મુખ્યગણિત શિક્ષક”
જરૂર જોજો.

કુ

શુજરાતના ઇતિહાસની વાર્તારૂપી રસિક પ્રશ્નોત્તરમાળા ૭ આના.

કુ

સ્વ. હનનલાલ ભાતીરામ શાહ કૃત
→ અद्यापि બહાર ન પડેલી એવી ←

પ્રશ્નોત્તરમાળા

શુજરાતની સા. ભૂગોળની ત્રણ આના.
મુખ્ય ઇતિહાસની ભૂગોળની ચાર આના.
હિંદુસ્તાનની સા. ભૂગોળની ચાર આના.

ડિક્ટેશન શીખવા શીખવવાનું અપૂર્વ સાધન જેમાં:

૧] પાઠવાર અથરા શબ્દો.

૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.

૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર.

૬] પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

ખાળયોથીનો	૦-૨-૦	ત્રીજનો	૦-૩-૦	} ડિક્ટેશન શિક્ષક
પહેલીનો	૦-૨-૬	ચોથીનો	૦-૪-૦	
ખીજનો	૦-૩-૦	પાંચમીનો	૦-૪-૦	

“ મુખ્યગણિત શિક્ષક ”

ખાળવર્ગનો	૦-૧-૬	ત્રીજ ધો.નો	૦-૨
પહેલા ધો.નો	૦-૧-૬	ચોથા ધો.નો	૦-૪
ખીજ ધો.	૦-૨-૦	પાંચમા ધો.નો	૦-૪-

મુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક ત્રણ આના.

ઈશ્વરલાલ મગનલાલ શાહ. શાહપોર-મુરત.

